

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 11 Μαρτίου 2021, με την ακόλουθη σύνθεση: Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Βασιλική Σοφιανού και Δέσποινα Τζούμα (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Χριστίνα Κούνα και Χρυσούλα Μιχαλάκη, Πάρεδροι (με συμβουλευτική ψήφο).

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Επιτροπέων Πάρεδρος, Δημήτριος Κοκοτσίης, ως νόμιμος αναπληρωτής της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας, η οποία κωλύεται.

Γραμματέας: Γεωργία Φραγκοπανάγου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 23.10.2020 (ΑΒΔ 2514/2020) αγωγή των:

1) ..., το γένος ..., κατοίκου ... (οδός ...), 2) ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...) και 3) ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...), οι οποίοι παραστάθηκαν διά δηλώσεως κατ' άρθρο 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 του πληρεξούσιου δικηγόρου τους Λουκά Αποστολίδη (ΑΜ/ΔΣΑ 15643),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά δηλώσεως κατ' άρθρο 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 του Συμβούλου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη και

κατά του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ), που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Αγίου Κωνσταντίνου 8) και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Διοικητή του, ο οποίος παραστάθηκε επίσης διά δηλώσεως κατ' άρθρο 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 του Συμβούλου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον Επιτροπέοντα Πάρεδρο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την αναστολή εκδίκασης της υπόθεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη μέσω της διαδικτυακής υπηρεσίας e:Presence.gov.gr (βλ. άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020).

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο
Αποφάσισε τα εξής :**

1. Με την υπό κρίση αγωγή, όπως το αίτημα αυτής μετατράπηκε από κατανηφιστικό σε έντοκο αναγνωριστικό για το ποσό άνω των 6.000 ευρώ με το από 13.1.2021 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα (άρθρο 136 παρ. 2 του ν. 4700/2020), οι ενάγοντες, πολιτικοί συνταξιούχοι του Δημοσίου, ζητούν κατ' επίκληση των άρθρων 105 και 106 ΕισΝΑΚ να υποχρεωθούν το Ελληνικό Δημόσιο και ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) να καταβάλουν σε έκαστο εξ αυτών, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, το ποσό των 6.000 ευρώ και να αναγνωριστεί η υποχρέωση των εναγομένων να καταβάλουν επίσης νομιμοτόκως: α. στην πρώτη ενάγουσα το ποσό των 10.560,32 ευρώ, ήτοι συνολικά 16.560,32 ευρώ, β. στη δεύτερη ενάγουσα το ποσό των 22.116,32 ευρώ, ήτοι συνολικά 28.116,32 ευρώ και γ. στον τρίτο ενάγοντα το ποσό των 3.262,88 ευρώ, ήτοι συνολικά 9.262,88 ευρώ. Τα ποσά αυτά αντιστοιχούν, κατά τους ισχυρισμούς τους, όσον αφορά τις δύο πρώτες ενάγουσες, στη διαφορά των ποσών συντάξεων που έλαβαν κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 31.12.2018 και των ποσών που θα ελάμβαναν, εάν δεν εφαρμόζονταν επί των συντάξεων των συνταξιούχων του Δημοσίου οι διατάξεις περί Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) των άρθρων 38 του ν. 3863/2010 και 11 του ν. 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, καθώς και οι διατάξεις των υποπαραγράφων Β.3 και Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, ενώ οι αξιώσεις του τρίτου εκ των εναγόντων αφορούν στις μειώσεις της σύνταξής του κατ' εφαρμογή των διατάξεων των υποπαραγράφων Β.3 και Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και του άρθρου 14 του ν. 4387/2016. Όπως προβάλλεται με την αγωγή και το υπόμνημα των εναγόντων, οι ως άνω διατάξεις έρχονται σε αντίθεση με κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος και δη προς τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 5 παρ. 1, 17, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος και τις συνταγματικές αρχές που απορρέουν από τα άρθρα αυτά, καθώς στις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Επίσης, δοθέντος ότι η κρινόμενη αγωγή ασκήθηκε μετά τη δημοσίευση του ν. 4734/2020 (Α' 196/8.10.2020), με το άρθρο 33 του οποίου προβλέφθηκε η καταβολή στους συνταξιούχους του Δημοσίου ποσών που αντιστοιχούν σε μειώσεις των συντάξεών τους επιβληθείσες βάσει της υποπαραγράφου Β3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016 και περαιτέρω η απόσβεση όλων των απορρευσών από τον ν. 4093/2012 αξιώσεων που δεν είχαν επιδιωχθεί δικαστικά μέχρι τη θέση σε ισχύ του ν. 4734/2020, οι ενάγοντες προβάλλουν ότι η, δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 33 του εν λόγω νόμου, απόσβεση των επίδικων αξιώσεων που βασίζονται στην εφαρμογή των διατάξεων των υποπαραγράφων Β.3 και Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και,

συνακόλουθα, η απαγόρευση της διεκδίκησης αυτών, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1, 5 παρ. 1, 17 του Συντάγματος και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.

2. Το Ελληνικό Δημόσιο και ο e-ΕΦΚΑ, με το νομίμως κατατεθέν στις 10.3.2021 υπόμνημά τους, προβάλλουν, κατ' εκτίμηση των ισχυρισμών τους, τα εξής: i) μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 είναι συνταγματικές οι περικοπές στις κύριες συντάξεις των εναγόντων βάσει του ν. 4093/2012 και, ειδικότερα, δεν αντίκειται στο Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ η ρύθμιση του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 περί συνέχισης καταβολής των συντάξεων του Δημοσίου, όπως είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014, δηλαδή με τις μειώσεις που επήλθαν με τον ν. 4093/2012, ii) η υπό κρίση αγωγή πρέπει να ανασταλεί κατά το μέρος που αφορά στην παρακράτηση της ΕΑΣ και στις περικοπές των δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και του επιδόματος αδείας, καθόσον εκκρεμούν επί των ζητημάτων αυτών προδικαστικά ερωτήματα στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, iii) η υπό κρίση αγωγή αποτελεί ευθεία και όχι αποζημιωτική αγωγή του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ, με συνέπεια οι αξιώσεις των εναγόντων να υπόκεινται σε διετή παραγραφή (άρθρο 140 παρ. 5 ν. 4270/2014) και iv) κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 καταβλήθηκαν στους συνταξιούχους του Δημοσίου έως 31.12.2020 τα ποσά των συντάξεων που αντιστοιχούν στις περικοπές της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για το διάστημα από 11.6.2015 έως και 12.5.2016, δημοσιονομικοί δε λόγοι που αφορούν στην εξυγίανση και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος, ενόψει και της διατάραξης της δημοσιονομικής ισορροπίας εξαιτίας της πανδημίας, δικαιολογούν τη θέσπιση της παρ. 4 του ως άνω νόμου περί απόσβεσης των προβλεπόμενων σ' αυτήν αξιώσεων που ανάγονται στο ίδιο χρονικό διάστημα.

3. Η ένδικη αγωγή νομίμως εισάγεται προς συζήτηση κατά τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας, μετά την έκδοση της 17/2020 Πράξης του Προέδρου του Τέταρτου Τμήματος, με την οποία διατάχθηκε ο χωρισμός των κατά σώρευση με αυτή ασκηθεισών διά κοινού δικογράφου αγωγών (με ΑΒΔ 1550/2020) και η εκδίκασή τους σε άλλη δικάσιμο που θα οριστεί αρμοδίως (βλ. άρθρο 92 του ν. 4700/2020).

4. Από τις διατάξεις του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ περί αποζημιωτικής ευθύνης του Δημοσίου, που έχουν ως συνταγματικό τους θεμέλιο την κατά το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος αρχή της ισότητας των πολιτών στα δημόσια βάρη (βλ. ΕλΣυν Π Τμ. 2395/2020, 1789/2019, ΣτΕ Ολ. 1501/2014, ΣτΕ 48/2016, 980/2002), συνάγεται ότι για να στοιχειοθετηθεί ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση λόγω πράξης ή παράλειψης των οργάνων του κατά την άσκηση της ανατεθειμένης σ' αυτά δημόσιας εξουσίας, απαιτείται, μεταξύ άλλων, η πράξη ή παράλειψη να είναι παράνομη. Εκ του ότι δε ο νομοθέτης, είτε με νόμο είτε με διοικητική κανονιστική πράξη που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση νόμου, καθορίζει γενικότερα τους όρους του αδίκου, παρέπεται ότι, έστω και αν προκαλείται ζημία σε τρίτο, δεν μπορεί να προκύψει ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ, από την εκ μέρους της πολιτείας νομοθέτηση με τα αρμόδια

αυτής όργανα ή από την παράλειψη των οργάνων αυτών να νομοθετήσουν, εκτός αν από τη νομοθέτηση ή την παράλειψή της γεννάται αντίθεση προς κανόνες δικαίου υπέρτερης τυπικής ισχύος (βλ. Ειδ. Δικ. άρθρου 88 Σ 73/2012, 26/2006, ΕλΣυν II Τμ. 2395, 1129, 144/2020, 1789/2019, ΣτΕ Ολ. 479-481, 4741/2014). Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση του ζημιωθέντος γεννάται μόνο αν οι επιζήμιες συνέπειες επέρχονται απευθείας από την επίμαχη διάταξη, πριν και ανεξάρτητα από οποιαδήποτε εφαρμογή της με πράξη της Διοίκησης. Στις λοιπές περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι επιζήμιες συνέπειες επέρχονται από την εφαρμογή του ανωτέρω κανόνα δικαίου, δηλαδή από την πράξη της Διοίκησης που τον εφαρμόζει στην ατομική περίπτωση, η ευθύνη έναντι του ζημιωθέντος προκύπτει, όχι από τον κανόνα δικαίου, αλλά από την τελευταία αυτή πράξη, η οποία, όταν συνιστά πράξη οργάνου ν.π.δ.δ., στοιχειοθετεί και ευθύνη του τελευταίου προς αποζημίωση κατ' άρθρο 106 ΕισΝΑΚ. Περαιτέρω, για τη θεμελίωση της ευθύνης προς αποζημίωση απαιτείται, μεταξύ άλλων, να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της παράνομης πράξης ή παράλειψης ή υλικής ενέργειας και της επελθούσας ζημίας. Ο σύνδεσμος αυτός υφίσταται, όταν, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, η φερόμενη ως ζημιολόγος πράξη ή παράλειψη ή υλική ενέργεια, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων και ενόψει των ειδικών συνθηκών της συγκεκριμένης περίπτωσης, ήταν εξ αντικειμένου ικανή και πρόσφορη να επιφέρει το ζημιολόγο γεγονός. Ενόψει αυτών, γεννάται αποζημιωτική ευθύνη του Δημοσίου κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, μεταξύ άλλων, και από τη θέσπιση συνταξιοδοτικής φύσης διατάξεων περί επιβολής εισφοράς ή περικοπών επί των συντάξεων που οδηγεί σε μεταβολή του ύψους τους, εφόσον οι διατάξεις αυτές αντιβαίνουν σε υπέρτερης τυπικής ισχύος ρυθμίσεις, έχουν ευρύτερες συνέπειες για τη συνταξιοδοτική κατάσταση των δικαιούχων και η εφαρμογή τους από τη Διοίκηση σε κάθε ατομική περίπτωση συνιστά άμεση συνέπεια της θέσπισής τους, με αποτέλεσμα η ενέργεια της Διοίκησης να συνιστά μεν αυτοτελή και αναγκαίο αιτιακό όρο του ζημιολόγου αποτελέσματος, χωρίς όμως να επιφέρει διακοπή του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της αντιβαίνουσας σε υπερνομοθετικής ισχύος ρυθμίσεις κανονιστικής διάταξης και της επελθούσας ζημίας, διατηρώντας κατά τούτο την αδικοπρακτική ευθύνη του Δημοσίου ακέραιη (βλ. ΕλΣυν II Τμ. 2395, 1129, 144/2020, 1789/2019 κ.λπ., ΣτΕ Ολ. 479-481/2018, 4741/2014).

5. Εξάλλου, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 926, 481, 482 και 483 του Αστικού Κώδικα, εφαρμοζομένων και στο πλαίσιο της κατά τα άρθρα 105 και 106 ΕισΝΑΚ αδικοπρακτικής ευθύνης του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ., αν ευθύνονται περισσότερο για αποζημίωση από αδικοπραξία, έναντι του δικαιούχου της αποζημίωσης ενέχονται όλοι εις ολόκληρον, ανεξαρτήτως του μέτρου συμμετοχής αυτών, αντιστοίχως δε ο δικαιούχος της αποζημίωσης δύναται να ζητήσει ολόκληρη την αποζημίωση από οποιονδήποτε των συνυπεύθυνων εις ολόκληρον, ανεξαρτήτως του βαθμού συμμετοχής εκάστου στην τέλεση της αδικοπραξίας. Άλλωστε, επί οφειλής εις ολόκληρον, κατ' άρθρο 482 ΑΚ, ο δανειστής έχει το δικαίωμα να απαιτήσει την παροχή κατά την προτίμησή του

από οποιονδήποτε συνοφειλέτη ή και από τους δύο είτε ολικώς είτε μερικώς, σε περίπτωση δε κατά την οποία η αποζημίωση καταβληθεί πλήρως από έναν εκ των εις ολόκληρον υπόχρεων, σύμφωνα με το άρθρο 483 ΑΚ, η ενοχή εις ολόκληρον, όσον αφορά στη σχέση του δικαιούχου με τους συνευθυνόμενους, αποσβέννεται και ο δικαιούχος δεν μπορεί πλέον να ζητήσει από άλλον υπόχρεο την εκ νέου καταβολή της αποζημίωσης (βλ. ΕλΣυν ΙΙ Τμ. 2395, 1129, 144/2020, 1789/2019, ΣτΕ Ολ. 169/2010, ΣτΕ 1029, 76/2018, 21/2015, πρβλ. ΑΠ 630/2015, 1046/2011, 1379/2009, 150/2007).

6. Οι ενάγοντες παραδεκτώς ομοδικούν, καθώς οι αξιώσεις τους, ερειδόμενες στο άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ κατά εκτιθέμενα στη σκέψη 1 της παρούσας, είναι ομοειδείς, έστω και μη ισόποσες, και στηρίζονται ως επί το πλείστον σε όμοια, κατά τα ουσιώδη στοιχεία, νομική και πραγματική βάση (βλ. άρθρα 130 παρ. 1 περ. β' και 50 παρ. 1 και 3 εδάφιο πρώτο του ν. 4700/2020).

7. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 130 παρ. 1 περ. β' και 131 του ν. 4700/2020 προκύπτει ότι επί αγωγών συνταξιούχων υπαγόμενων στο συνταγματικώς κατοχυρωμένο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών (βλ. ΕλΣυν Ολ. 2020/2020, 137/2019, 1388, 1277, 32/2018, 244/2017) με αντικείμενο την ικανοποίηση απαιτήσεων που απορρέουν από τη συνταξιοδοτική τους σχέση, είτε ευθέως εκ του νόμου, είτε ένεκα αδικοπραξίας κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, παθητικώς νομιμοποιείται πάντοτε το Ελληνικό Δημόσιο. Και τούτο, διότι το Δημόσιο, μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, συνιστά τον εκ του Συντάγματος εγγυητή του συστήματος και τελικό υπόχρεο της καταβολής των συντάξεων, ως συνέχειας των αποδοχών (βλ. ΕλΣυν Ολ. 2020/2020, 137/2019, 1388, 1277, 32/2018, 244/2017), αλλά και τον κατ' αρχήν φορέα της συνταξιοδοτικής σχέσης (βλ. άρθρο 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, κωδικοποιηθέντος με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 169/2007, Α' 210), με συνέπεια να καταλαμβάνεται και αυτό από τις συνέπειες της δικαστικής απόφασης (εκτελεστικότητα, δεδικασμένο, υποχρέωση συμμόρφωσης), ανεξαρτήτως του εάν βαρύνεται αποκλειστικώς αυτό με την πληρωμή του ποσού ή εάν η σχετική αρμοδιότητα έχει διοικητικώς μεταβιβασθεί σε άλλον φορέα, ο οποίος έχει αναδεχθεί και το οικείο οικονομικό βάρος (βλ. ΕλΣυν Ολ. 2020/2020, 32/2018, 244/2017). Όταν δε αντικείμενο της αγωγής συνιστούν αποζημιωτικής φύσης απαιτήσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, από τη θέση σε ισχύ αντισυνταγματικών διατάξεων και από την εφαρμογή αυτών από όργανα ενταγμένα στην οργανωτική δομή του Δημοσίου, το τελευταίο νομιμοποιείται παθητικώς επιπροσθέτως και ως εκ της ευθύνης του που απορρέει από την παρανομία των οργάνων του (βλ. ΕλΣυν ΙΙ Τμ. 2395/2020, 1789/2019 κ.λπ., πρβλ. ΣτΕ Ολ. 478-481/2018, 4741/2014).

8. Ειδικότερα, για αποζημιωτικής φύσης απαιτήσεις γεννηθείσες κατά το χρονικό διάστημα μέχρι την 31.12.2016, κατά το οποίο οι συνταξιοδοτικές διατάξεις επί του κανονισμού και της πληρωμής των συντάξεων των υπαγομένων στο καθεστώς αυτό εφαρμόζονταν από την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής που εντασσόταν οργανικά στο

Υπουργείο Οικονομικών (βλ. άρθρα 48, 49, 50, 51 και 52 του π.δ/τος 111/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών», όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο», Α' 178), η σχετική αποζημιωτική ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου απορρέει τόσο από την εγγυητική του θέση στο ειδικό αυτό συνταξιοδοτικό σύστημα, όσο και από τη θεσμοθέτηση των σχετικών διατάξεων, αλλά και από την εφαρμογή τους από τα όργανά του (ΕλΣυν II Τμ. 2395/2020, 1789, 930/2019, πρβλ. ΣτΕ Ολ. 478-481/2018, 4741/2014). Η δυνατότητα δε του δικαιούχου να απαιτήσει δικαστικώς την ικανοποίηση των σχετικών αξιώσεων από το Ελληνικό Δημόσιο και η παθητική νομιμοποίηση του τελευταίου, στις δίκες που έχουν ως αντικείμενο αποζημιωτικές αξιώσεις γεννηθείσες μέχρι 31.12.2016, δεν αίρεται ακόμη και μετά τη, σύμφωνη με το Σύνταγμα, ρυθμιστικώς διακριτή και λειτουργικώς αυτοτελή ένταξη από 1.1.2017 του ειδικού αυτού συνταξιοδοτικού συστήματος στο ευρύτερο δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα και στο οργανωτικό σχήμα του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), ήδη μετονομασθέντος από 1.3.2020 σε «Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ) [βλ. άρθρα 1 εδ. β', 1B παρ. 2 και τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β του ν. 4387/2016 (Α' 85), όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις οικείες διατάξεις του ν. 4670/2020 (Α' 43), σε συνδυασμό με τις ρυθμίσεις των άρθρων 51, 53, 70 και 100 του ν. 4387/2016 και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες κ.υ.α.: i. 124456/0092/13.12.2016 (Β' 4074) περί μεταφοράς από 1.1.2017 της αρμοδιότητας πληρωμής και αναδρομικών συντάξεων στον τότε ΕΦΚΑ και ii. 2915/783/17.1.2018 (Β' 55) για την ολοκλήρωση μέχρι τις 30.4.2018 της μεταφοράς αρμοδιοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών στον εν λόγω φορέα και, επί της σύμφωνης με το Σύνταγμα ένταξης της κατηγορίας αυτής στον τότε ΕΦΚΑ και ήδη e-ΕΦΚΑ, ως εκ της αναδρομικής ισχύος των ερμηνευτικών διατάξεων των άρθρων 19, 20, 21, 22 και 23 του ν. 4670/2020, βλ. ΕλΣυν Ολ. 504/2021, 2020/2020, σκ. 135 επ.]. Ειδικότερα, από τις ως άνω οργανικές διατάξεις περί ΕΦΚΑ (ήδη e-ΕΦΚΑ) ερμηνευόμενες υπό το φως της συνταγματικών αρχών που διέπουν το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών και ελλείπει ρητής, ειδικής και σαφούς αντίθετης ρύθμισης συνάγεται ότι ο εν λόγω φορέας δεν συνιστά οιονεί καθολικό διάδοχο του Δημοσίου, ούτε συνεχίζει τις σχετικές δίκες αυτού, όπως αντιθέτως συμβαίνει με τους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς κοινωνικής ασφάλισης που συγχωνεύθηκαν σ' αυτόν και απώλεσαν τη νομική τους προσωπικότητα (βλ. σχετικώς ΣτΕ 1965, 1835, 1383, 442/2018) ή κατά το σκέλος που απορροφήθηκαν από τον ΕΦΚΑ και με τη μεταφορά σ' αυτόν των κοινωνικοασφαλιστικών τους αρμοδιοτήτων (βλ. σχετικώς για τον ΟΓΑ, ΣτΕ 1839, 1670, 29/2018, 3326, 2128, 744/2017 και για το ΝΑΤ, ΣτΕ 1067/2018). Αυτό, άλλωστε, συνάγεται και από τη σταδιακή μεταφορά των σχετικών συνταξιοδοτικών αρμοδιοτήτων του Δημοσίου στον ΕΦΚΑ με ειδικές ρυθμίσεις, όλως διακριτές από το σύστημα της εκ του νόμου οιονεί καθολικής διαδοχής που υιοθετήθηκε για τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και χωρίς να προβλέπεται ρητώς καθ' οιονδήποτε τρόπο ότι ο φορέας

αυτός υπεισέρχεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Δημοσίου που απορρέουν από την άσκηση των συνταξιοδοτικών του αρμοδιοτήτων (πρβλ. a contrario ΣτΕ 3436/2015, 4097/2015, 3298, 3297/2017, 1592/2010). Δοθέντος δε ότι στις ρυθμίσεις των άρθρων 51, 53, 70 και 100 του ν. 4387/2016 και των ως άνω κ.υ.α. δεν ορίζεται κατά τρόπο ρητό, σαφή και προβλέψιμο (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 244/2017, ΔΕΕ απόφ. της 18.11.2008, C- 158/07, Jacqueline Förster κατά Hoofddirectie van de Informatie Beheer Groep, σκ. 67, βλ. και άρθρο 2 παρ. 1 περ. η' του ν. 4048/2012, Α' 34, και ήδη άρθρο 58 παρ. 1 περ. η' του ν. 4622/2019, Α' 133, όπου μεταξύ των αρχών καλής νομοθέτησης περιλαμβάνεται και η ασφάλεια δικαίου) ότι το Ελληνικό Δημόσιο παύει να ευθύνεται για την ικανοποίηση των σχετικών αξιώσεων και ότι αποκλειστικώς υπόχρεος προς ικανοποίηση αυτών φορέας καθίσταται πλέον ο ΕΦΚΑ και ήδη e-ΕΦΚΑ, συνάγεται υπό το φως τόσο των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ περί πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, όσο και των άρθρων 17 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ για την προστασία της περιουσίας, όπως των γεγεννημένων συνταξιοδοτικής φύσης αξιώσεων, ότι το Ελληνικό Δημόσιο παραμένει υπόχρεο προς ικανοποίηση των σχετικών αξιώσεων της εν λόγω κατηγορίας δικαιούχων είτε αυτές γεννήθηκαν πριν από τη σύσταση του τότε ΕΦΚΑ, ήτοι πριν από την 1.1.2017, είτε μετά τη σύσταση αυτού (βλ. και ΕλΣυν Ολ. 2020/2020, σκ. 138 επ.). Εξάλλου, από τις ίδιες ως άνω διατάξεις, συνάγεται ότι από την τελευταία ως άνω ημερομηνία θεσπίζεται σε βάρος του ΕΦΚΑ και ήδη e-ΕΦΚΑ και δική του αυτοτελής και πρόσθετη υποχρέωση καταβολής των σχετικών ποσών στους δικαιούχους, ήτοι των αποζημιωτικής φύσης αξιώσεών τους, χωρίς να αποσβέννυται η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου (πρβλ. άρθρο 477 ΑΚ περί σωρευτικής αναδοχής χρέους, ελλείψει αντίθετης, ρητής και σαφούς ρύθμισης και ΑΠ 60/2017, 984/2006, 557/1999), υπό το φως και των άρθρων 20 παρ. 1 και 17 του Συντάγματος, 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου αυτής (πρβλ. αποφ. ΕΔΔΑ της 13.9.2011, Ζαφρανάς κατά Ελλάδος, σκ. 36, της 5.2.2009 Βοντάς κατά Ελλάδος, σκ. 35, της 31.5.2007 Bistronic κατά Κροατίας, σκ. 33, της 27.3.2007 Αποστολίδης και λοιποί κατά Τουρκίας, σκ. 70, της 21.5.2002 Jokela κατά Φινλανδίας, σκ. 45).

9. Περαιτέρω, για τις αξιώσεις που γεννώνται από 1.1.2017 και εντεύθεν η ευθύνη του ΕΦΚΑ και ήδη e-ΕΦΚΑ θεμελιώνεται, κατ' άρθρο 106 ΕισΝΑΚ, και στην παρανομία των δικών του οργάνων από την εφαρμογή των διατάξεων που φέρονται ως αντισυνταγματικές. Ενόψει αυτών, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ ιδρύεται παθητική εις ολόκληρον ενοχή, κατά τα άρθρα 481 επ. ΑΚ, ο δε δικαιούχος δύναται να εναγάγει παραδεκτώς οποιονδήποτε εκ των υπόχρεων - συνοφειλετών ή όλους μαζί είτε συγχρόνως είτε διαδοχικώς για το σύνολο ή για μέρος της παροχής (βλ. ΕλΣυν ΙΙ Τμ. 2395/2020, 1789/2019, ΑΠ Ολ. 1770/2014, 176/1976). Τούτου δοθέντος, ο e-ΕΦΚΑ ομοδικεί δυνητικώς με το Ελληνικό Δημόσιο, κατ' άρθρο 50 παρ. 2 του ν. 4700/2020, έχοντας κοινή με αυτό υποχρέωση προς ικανοποίηση των σχετικών απαιτήσεων.

10. Στην υπό κρίση υπόθεση, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 1, οι αξιώσεις των εναγόντων ερείδονται επί των άρθρων 105 και 106 του ΕισΝΑΚ και αφορούν σε ποσά συντάξεων που αυτοί ισχυρίζονται ότι απώλεσαν κατά το διάστημα από 1.1.2015 έως 31.12.2018 από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 38 του ν. 3863/2010 και 11 του ν. 3865/2010, όπως αυτές ίσχυαν κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, καθώς και των διατάξεων των υποπαραγράφων Β.3 και Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, οι οποίες (διατάξεις), κατά τους ισχυρισμούς τους, αντιβαίνουν σε κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος. Οι ως άνω διατάξεις έχουν, ως εκ του περιεχομένου τους, ευρύτερες δυσμενείς συνέπειες στη διαμόρφωση του ύψους της σύνταξης των εναγόντων, έτυχαν δε άμεσης εφαρμογής κατ' αρχήν από διοικητικά όργανα ενταγμένα στην οργανωτική δομή του Δημοσίου μέχρι τις 31.12.2016 και εν συνεχεία από όργανα εντός της δομής του ΕΦΚΑ (ήδη e-ΕΦΚΑ) από 1.1.2017 και εντεύθεν. Ενόψει τούτων και των όσων έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, στην παρούσα δίκη νομιμοποιούνται παθητικώς τόσο το Ελληνικό Δημόσιο όσο και ο e-ΕΦΚΑ, κατά το άρθρο 131 σε συνδυασμό με το άρθρο 130 παρ. 1 περ. β' του ν. 4700/2020, ως εις ολόκληρον υπεύθυνοι για την ικανοποίηση των επίδικων αξιώσεων βάσει των άρθρων 105, 106 ΕισΝΑΚ, 926, 481 επ. ΑΚ, για τον λόγο δε αυτόν παραδεκτώς ομοδικούν, κατ' άρθρο 50 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

11. Κατόπιν αυτών, η υπό κρίση αγωγή, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή δικαστικού ενσήμου, ως εκ του περιορισμού του καταψηφιστικού της αιτήματος για το ποσό μέχρι τις 6.000 ευρώ (άρθρα 136 παρ. 2 εδάφ. δεύτερο και 313 παρ. 2 του ν. 4700/2020), είναι περαιτέρω ερευνητέα κατά το παραδεκτό, καθώς και κατά το νόμο και ουσία βάσιμο των επιμέρους κεφαλαίων της για έκαστο εκ των εναγόντων.

12. Στο άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος, που ορίζει ότι «[ο]ι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου», κατοχυρώνεται η αρχή της ισότητας, η οποία, όπως έχει παγίως κριθεί, αποτελεί συνταγματικό κανόνα που επιβάλλει την ομοιόμορφη μεταχείριση των τελούντων υπό τις αυτές ή παρόμοιες συνθήκες προσώπων. Ο κανόνας αυτός δεσμεύει τα συντεταγμένα όργανα της Πολιτείας και, ειδικότερα, τόσο τον κοινό νομοθέτη κατά την άσκηση του νομοθετικού έργου, όσο και τη Διοίκηση όταν θεσπίζει κατά νομοθετική εξουσιοδότηση κανονιστική ρύθμιση. Η παραβίαση της ως άνω συνταγματικής αρχής ελέγχεται από τα δικαστήρια, ώστε να διασφαλίζεται η πραγμάτωση του κράτους δικαίου και η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας καθενός με ίσους όρους. Κατά τον δικαστικό αυτό έλεγχο, που είναι έλεγχος ορίων και όχι ορθότητας των νομοθετικών επιλογών, αναγνωρίζεται στον κοινό νομοθέτη ή την κατ' εξουσιοδότηση θεσμοθετούσα Διοίκηση η ευχέρεια να ρυθμίζει με ενιαίο ή με διαφορετικό τρόπο τις ποικίλες προσωπικές ή πραγματικές καταστάσεις και σχέσεις, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις υφιστάμενες κοινωνικές, οικονομικές, επαγγελματικές ή άλλες συνθήκες, που συνδέονται με καθεμία από τις καταστάσεις ή σχέσεις αυτές, με βάση γενικά και αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία τελούν σε συνάφεια προς το αντικείμενο της ρύθμισης. Πρέπει, όμως, η επιλεγόμενη ρύθμιση να κινείται μέσα στα όρια που

διαγράφονται από την αρχή της ισότητας, τα οποία αποκλείουν τόσο την έκδηλα άνιση μεταχείριση, είτε με τη μορφή της εισαγωγής ενός καθαρά χαρακτηριστικού μέτρου ή προνομίου μη συνδεόμενου προς αξιολογικά κριτήρια, είτε με τη μορφή της επιβολής αδικαιολόγητης επιβάρυνσης ή της αφαίρεσης δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται ή παρέχονται από προϋφιστάμενο ή συγχρόνως τιθέμενο γενικότερο κανόνα, όσο και την αυθαίρετη εξομοίωση διαφορετικών καταστάσεων ή την ενιαία μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό διαφορετικές συνθήκες, με βάση όλως τυπικά ή συμπτωματικά ή άσχετα μεταξύ τους κριτήρια (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1429/2019, 1388/2018, 1997/2016, 2654/2013, 1993/2005, ΣτΕ Ολ. 874/2018, 1286/2012).

13. Στην παράγραφο 5 του αυτού άρθρου 4 του Συντάγματος, όπου ορίζεται ότι «[ο]ι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους», κατοχυρώνεται η αρχή της ισότητας των πολιτών στα δημόσια βάρη. Η αρχή αυτή αναλύεται στις επιμέρους ειδικότερες αρχές της καθολικότητας των δημοσίων βαρών και της αναλογικότητας της συνεισφοράς σε σχέση με τις δυνάμεις του συνεισφέροντος. Ως δημόσια βάρη νοούνται κάθε είδους υποχρεωτικές, χρηματικές ή υλικές οριστικές παροχές των πολιτών προς το Κράτος, όπως φόροι, τέλη, δασμοί, κοινωνικοί πόροι, εισφορές, περιορισμός στο ύψος καταβαλλόμενων παροχών, εφόσον επιβάλλονται χωρίς ειδικό αντάλλαγμα υπέρ της βαρυνόμενης με αυτά κατηγορίας. Ενόψει των αρχών αυτών, ο νομοθέτης έχει, κατ' αρχήν, την ευχέρεια να καθορίζει τις μορφές των δημοσίων βαρών, ήτοι των οικονομικών επιβαρύνσεων για τη δημιουργία δημοσίων εσόδων προς κάλυψη των δαπανών του Κράτους, που δύναται να επιβληθούν στους βαρυνόμενους πολίτες με ποικίλες μορφές, όμως περιορίζεται από τις ανωτέρω αρχές, με τις οποίες επιδιώκεται από τον συνταγματικό νομοθέτη η πραγμάτωση της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου, όπως κατοχυρώνεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 25 του Συντάγματος. Από την ανωτέρω διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του Συντάγματος δεν αποκλείεται τα δημόσια βάρη να επιβάλλονται σε ορισμένο μόνο κύκλο προσώπων (κοινωνικοοικονομικές ομάδες) ή πραγμάτων, εφόσον, όμως, δικαιολογείται η επιβάρυνση του κύκλου αυτού σε σχέση με τις μη βαρυνόμενες κατηγορίες, δηλαδή μόνον εάν δικαιολογείται από αντικειμενικά κριτήρια που τελούν σε συνάφεια με το ρυθμιζόμενο θέμα, όπως η σύνδεση της βαρυνόμενης κοινωνικοοικονομικής ομάδας με τον υπηρετούμενο από τη ρύθμιση σκοπό και η ωφέλεια που αυτή αντλεί από τον κοινωνικό ή οικονομικό τομέα στον οποίο αφορά η νομοθετική παρέμβαση ή από την ιδιαίτερη εισφοροδοτική ικανότητα της επιλεγείσας ως αποκλειστικά βαρυνόμενης κατηγορίας, η δε επιβολή του βάρους γίνεται επί συγκεκριμένης ύλης, πρόσφορης να καταδείξει την ικανότητα συμβολής της κατηγορίας και συναφούς προς τη θεσπιζόμενη ρύθμιση (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1277, 32/2018, 244/2017, πρβλ. ΣτΕ Ολ. 1241/2015).

14. Οι γεγεννημένες συνταξιοδοτικής φύσης απαιτήσεις των εντασσομένων στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών εμπίπτουν στο προστατευτικό πεδίο του άρθρου 17 παρ. 1 του Συντάγματος, για την προστασία της ιδιοκτησίας, η οποία περιλαμβάνει και τα περιουσιακά δικαιώματα, όπως

αυτά της αμοιβής από παρεχόμενη εργασία και της σύνταξης που παρέχεται ένεκα αυτής (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1277, 32/2018, 244/2017, 2595, 2594, 487, 486/2016). Οι ίδιες, άλλωστε, απαιτήσεις απολαμβάνουν και της συρρέουσας επικουρικής διασφάλισης του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ που επίσης κατοχυρώνει την προστασία της περιουσίας, στην οποία περιλαμβάνονται όχι μόνον τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα «περιουσιακής φύσεως», καθώς και τα κεκτημένα «οικονομικά συμφέροντα». Επομένως, καλύπτονται με τις διατάξεις του ως άνω άρθρου και τα ενοχικά δικαιώματα και, ειδικότερα, απαιτήσεις που είτε έχουν αναγνωρισθεί με δικαστική ή διαιτητική απόφαση είτε έχουν απλώς γεννηθεί κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία, με βάση το ισχύον μέχρι τον χρόνο της προσφυγής στο δικαστήριο δίκαιο, ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικά (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ Pressos Compania Naviera S.A. και λοιποί κατά Βελγίου της 20.11.1995, σκ. 28 επόμε., Draon κατά Γαλλίας της 6.10.2005, σκ. 65 επόμε., ΕλΣυν Ολ. 3023, 441/2012, 1031/2011, 2274/1997, ΣτΕ 3613/2013, 1285/2012 Ολ., 730/2010, 6/2010, 2031/2009, 3428/2006, ΑΠ 40/1998). Στις εν λόγω απαιτήσεις περιλαμβάνονται και αξιώσεις επί αποδοχών και συντάξεων, στον βαθμό που συνιστούν όρους απασχόλησης λειτουργών και υπαλλήλων του Κράτους και καταβάλλονται σ' αυτούς είτε ως μισθός και δη ως άμεση απόρροια της εργασιακής τους σχέσης είτε αυτομάτως ως συνταξιοδοτική παροχή, και ανεξαρτήτως της προηγούμενης καταβολής εισφορών ή μη (βλ. επί των αποδοχών ΕΔΔΑ Eskelinen κατά Φινλανδίας της 19.4.2007, σκ. 40 επ., ΣτΕ 6/2010, 2032/2009, ΑΠ Ολ. 104/2009 και επί των συντάξεων και κοινωνικών παροχών ΕΔΔΑ Stec κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 6.7.2005, Κοκκίνης κατά Ελλάδας της 6.11.2008, σκ. 29, Ρεβελιώτης κατά Ελλάδας της 4.12.2008, σκ. 27, Αποστολάκης κατά Ελλάδας της 22.10.2009, σκ. 29, Khoniakina κατά Γεωργίας της 19.6.2012, σκ. 69 επ., ΕλΣυν Ολ. 2594/2016, 3023, 441/2012, 1031/2011, 984, 166, 26/2010, 2274/1997).

15. Εξάλλου, εναπόκειται, κατ' αρχήν, στον νομοθέτη να αξιολογήσει τους λόγους δημόσιας ωφέλειας, οι οποίοι μπορούν να δικαιολογήσουν επέμβαση στις ως άνω περιουσιακής φύσης απαιτήσεις, κατόπιν στάθμισης παραμέτρων πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής φύσης, αρκεί η εκτίμηση αυτή να μη στερείται προδήλως λογικής βάσης (βλ. ΕλΣυν Ολ. 137/2019, 1277, 32/2018, 244/2017, 989/2015, ΕΔΔΑ αποφ. James κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 21.2.1986, σκ. 43, National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society et Yorkshire et Yorkshire Building Society κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 23.10.1997, σκ. 80, Sud Parisienne de Construction κατά Γαλλίας της 11.2.2010, σκ. 36).

16. Ενόψει, όμως, των απορреουσών από τα άρθρα 2 παρ. 1, 5 παρ.1, 17 παρ. 1 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος αρχών της υπεροχής του δικαιώματος, της ασφάλειας δικαίου, της σαφήνειας, της προβλεψιμότητας και της αναλογικότητας, που διατρέχουν και την ΕΣΔΑ, ο νομοθέτης οφείλει να διαρρυθμίζει τη νομική κατάσταση των προσώπων σε σχέση με τα περιουσιακά τους δικαιώματα και ειδικότερα τους περιορισμούς και τις επεμβάσεις

επί των δικαιωμάτων αυτών, κατά τρόπο σαφή, ακριβή, συγκεκριμένο και προβλέψιμο, παρέχοντας σ' αυτά τη δυνατότητα να γνωρίζουν το πλήρες περιεχόμενο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους, οι δε τιθέμενοι κανόνες πρέπει να έχουν σαφές και ακριβές περιεχόμενο, τόσο ως προς το πεδίο εφαρμογής τους όσο και ως προς τη θεσπιζόμενη με αυτούς ρύθμιση, ώστε οι έννομες συνέπειές τους να δύνανται να προβλεφθούν (πρβλ. επί της σαφήνειας των συνταξιοδοτικής φύσης διατάξεων αποφ. ΕΔΔΑ «Ρεβελιώτης κατά Ελλάδας» της 6.11.2008, σκ. 29, «Κωσταδήμας κατά Ελλάδος» της 26.6.2012, σκ. 29, και βλ. κατ' αναλογία αποφ. ΕΔΔΑ «Volkof κατά Ουκρανίας» της 27.5.2013, σκ. 126, «Khodorkovskiy & Lebedev κατά Ρωσίας» της 25.7.2013, σκ. 779, «Valico κατά Ιταλίας» της 21.3.2006, ΣτΕ 3316/2014 και αποφ. ΔΕΕ της 5.5.2011, C-201&202/10 “Ze Fu Fleischhandel GmbH& Vion Trading GmbH κατά Hauptzollamt Hamburg-Jonas”, σκ. 32, της 2.6.2016, C-81/15 «Καπνοβιομηχανία Καρέλια ΑΕ κατά Υπουργού Οικονομικών», σκ. 45). Περαιτέρω, σε κάθε περίπτωση επέμβασης στην περιουσία, πρέπει να τηρείται δίκαιη ισορροπία μεταξύ των αρχών που υπηρετούνται με την επέμβαση και της απαίτησης σεβασμού των περιουσιακών δικαιωμάτων των προσώπων, ενώ απαιτείται να πληρούνται και οι όροι της αρχής της αναλογικότητας, δηλαδή η επέμβαση στην περιουσία πρέπει να είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από το νομοθέτη σκοπού και να μην είναι δυσανάλογη σε σχέση προς αυτόν (ΕλΣυν Ολ. 992/2015, ΕΔΔΑ αποφ. Sporrang et Lönnroth κατά Σουηδίας της 23.9.1982, σκ. 69, Sud Parisienne de Construction κατά Γαλλίας, σκ. 41, Αποστολάκης κατά Ελλάδας, σκ. 37).

17. Τυχόν διαφορετική μεταχείριση των προσώπων ως προς την άσκηση των περιουσιακών τους δικαιωμάτων ελέγχεται ως προς συμβατότητά της προς τα άρθρα 4 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 17 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με το άρθρο 14 της τελευταίας. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Συντάγματος επιβάλλεται η ομοιόμορφη μεταχείριση των τελούντων υπό τις αυτές ή παρόμοιες συνθήκες προσώπων ως προς την προστασία των περιουσιακών τους απαιτήσεων (βλ. σκέψη 12), ενώ στο επικουρικό πλαίσιο της προστασίας της ΕΣΔΑ η θεσπιζόμενη διάκριση είναι απαγορευμένη αν «στερείται αντικειμενικής και λογικής αιτιολογίας», δηλαδή αν δεν επιδιώκει «νόμιμο σκοπό» ή αν δεν υπάρχει «εύλογη σχέση αναλογίας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού», τα δε συμβαλλόμενα Κράτη απολαμβάνουν μια ορισμένη διακριτική ευχέρεια προκειμένου να καθορίσουν εάν και σε ποιο βαθμό διαφορές μεταξύ ανάλογων, ως προς άλλα σημεία, καταστάσεων δικαιολογούν διαφορετική μεταχείριση, ειδικότερα μάλιστα όταν πρόκειται περί γενικών μέτρων οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής (βλ. ΕλΣυν Ολ. 2493/2015, ΕΔΔΑ αποφ. Andrejeva κατά Λετονίας της 18.2.2009, σκ. 81-83, Zeïbek κατά Ελλάδας της 9.7.2009, σκ. 46, Munoz Diaz κατά Ισπανίας της 8.12.2009, σκ. 47-48, Panfile κατά Ρουμανίας της 20.3.2012, σκ. 27, Γιαβή κατά Ελλάδας της 3.10.2013, σκ. 38).

18. Με τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 και 13 της ΕΣΔΑ κατοχυρώνεται το δικαίωμα πλήρους, αποτελεσματικής και ταχείας δικαστικής προστασίας, μεταξύ άλλων, και των προστατευόμενων από τα άρθρα 17 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ περιουσιακών δικαιωμάτων, καθώς και οι αρχές της δίκαιης δίκης, της εύλογης διάρκειας αυτής και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ Zubac κατά Κροατίας της 5.4.2018, σκ. 98, Ευσταθίου κατά Ελλάδα της 27.7.2006, σκ. 26). Εγγενές στοιχείο του δικαιώματος παροχής έννομης προστασίας είναι το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο, δηλαδή το δικαίωμα άσκησης ένδικου βοηθήματος ενώπιον δικαστηρίου για τη διεκδίκηση αμφισβητούμενων δικαιωμάτων (ΕΔΔΑ Φραντζεσκάκη και λοιποί κατά Ελλάδα της 12.2.2019, σκ. 27, 28). Ωστόσο, το εν λόγω δικαίωμα δεν είναι απόλυτο, υπόκειται δε σε περιορισμούς, οι οποίοι όμως δεν μπορούν να περιορίσουν την πρόσβαση σε δικαστήριο ενός διοικουμένου κατά τέτοιο τρόπο ή σε τέτοιο βαθμό, ώστε το δικαίωμά του να πλήττεται στον πυρήνα του. Οι θεσπιζόμενοι περιορισμοί είναι συμβατοί με τις ανωτέρω διατάξεις μόνον εφόσον επιδιώκουν έναν νόμιμο σκοπό και εφόσον υφίσταται μία εύλογη σχέση αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού (ΕΔΔΑ Baka κατά Ουγγαρίας [GC], αριθ. 20261/12, σκ. 120, Al-Dulimi και Montana Management Inc. κατά Ελβετίας [GC], 5809/08, σκ. 126, 129, Stagno κατά Βελγίου, αριθ. 1062/07, σκ. 25, Howald Moor και λοιποί κατά Ελβετίας, αριθ. 52067/10 και 41072/11, σκ. 71). Εξάλλου, οι τιθέμενοι δικονομικοί κανόνες, μεταξύ των οποίων και οι κανόνες εξέτασης της βασιμότητας του ένδικου βοηθήματος, πρέπει να υπηρετούν τις ανωτέρω αρχές και να ερμηνεύονται υπό το φως αυτών και όχι τυπολατρικά, να συνάπτονται με τη λειτουργία των δικαστηρίων (πρβλ. αποφ. ΕΔΔΑ Σωτήρης και Νίκος Κούτρας ΑΤΤΕΕ κατά Ελλάδα της 16.11.2000, σκ. 22, και Shulgin κατά Ουκρανίας της 8.12.2011, σκ. 65) και να μην υπερβαίνουν τα όρια εκείνα, πέραν των οποίων επάγονται την άμεση ή έμμεση κατάλυση του εν λόγω ατομικού δικαιώματος, στερώντας από τον διάδικο τη δυνατότητα χρήσης ενός διαθέσιμου ένδικου μέσου και, ως εκ τούτου, τη δυνατότητα αποτελεσματικής και ταχείας ικανοποίησης των περιουσιακών του απαιτήσεων που έχουν παραβιασθεί (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 325/2021, αποφ. ΕΔΔΑ Παρούτσας και λοιποί κατά Ελλάδα της 2.3.2017, Καμβύσης κατά Ελλάδα της 22.4.2010, Γιαννούσης και λοιποί κατά Ελλάδα της 14.12.2006). Περαιτέρω, όποιος έχει ασκήσει ένδικο βοήθημα ή μέσο από τη φύση του ικανό να θεραπεύσει άμεσα - και όχι με έμμεσο τρόπο - την επίδικη κατάσταση, δεν υποχρεούται να ασκήσει και άλλα, στα οποία έχει δικαίωμα, αλλά των οποίων η αποτελεσματικότητα είναι αβέβαιη, συνεπαγόμενη περαιτέρω καθυστέρηση και οικονομική επιβάρυνση του διαδίκου (ΕλΣυν Ολ. 887/2016, αποφ. ΕΔΔΑ Κωσταδήμας και λοιποί κατά Ελλάδα της 26.6.2012, σκ. 25, Ρεβελιώτης κατά Ελλάδα της 4.12.2008, σκ. 37, Μανουσάκης και λοιποί κατά Ελλάδα της 26.9.1996, σκ. 33).

19. Στον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α'143),

ορίζεται στο άρθρο 140 αυτού, με τίτλο «Παραγραφή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου», ότι: «1. Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου, πλην εκείνων για τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), παραγράφεται μετά την παρέλευση πενταετίας, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής. (...) 3. Η απαίτηση οποιουδήποτε των με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλων του Δημοσίου, πολιτικών ή στρατιωτικών, κατ' αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, έστω και αν βασίζεται σε παρανομία των οργάνων του Δημοσίου ή στις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις παραγράφεται μετά την παρέλευση διετίας από τη γένεσή της. 5. Ο χρόνος παραγραφής των απαιτήσεων των συνταξιούχων εν γένει και βοηθηματούχων του Δημοσίου, καθώς και των κληρονόμων αυτών από καθυστερούμενες συντάξεις, επιδόματα και βοηθήματα είναι δύο (2) ετών, έστω και αν έχουν ενταλθεί εσφαλμένα. Οι εντελλόμενες δεδουλευμένες συντάξεις, βοηθήματα ή επιδόματα κατά την εκτέλεση πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού συντάξεως ή βοηθήματος παραγράφονται σε δύο (2) χρόνια, που αρχίζουν μετά την παρέλευση τριμήνου από τη χρονολογία έκδοσης της σχετικής πράξης ή απόφασης» και στο άρθρο 141, με τίτλο «Έναρξη παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου», ότι: «Η παραγραφή οποιασδήποτε απαίτησης κατά του Δημοσίου αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε και είναι δυνατή η δικαστική της επιδίωξη, με την επιφύλαξη κάθε άλλης ειδικής διάταξης του νόμου αυτού».

20. Όπως γίνεται δεκτό από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου, από τον συνδυασμό των ως άνω διατάξεων και ελλείπει άλλης διάταξης ρυθμίζουσας ειδικώς την παραγραφή της αξίωσης κατά του Δημοσίου που ερείδεται επί του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ, συνάγεται ότι η σχετική αξίωση υπόκειται στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 140 παρ. 1 του ν. 4270/2014, η οποία εκκινεί, σύμφωνα με το άρθρο 141 του ιδίου Κώδικα, από το τέλος του οικονομικού έτους εντός του οποίου γεννήθηκε η αξίωση και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξή της (βλ. ιδίως ΕλΣυν Ολ. 290/2021, 898, 713/2019, 1775/2018, 1521, 1031/2017 επί των αντιστοίχου περιεχομένου προΐσχυουσών διατάξεων των άρθρων 90 και 91 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις», Α' 247). Εξάλλου, στον βαθμό που σε βάρος του e-ΕΦΚΑ συντρέχει πρόσθετη υποχρέωση ικανοποίησης στο πλαίσιο αναδοχής βάσει της κ.υ.α. 124456/0092/13.12.2016, ισχύουν τα περί παραγραφής έναντι του κύριου οφειλέτη, ήτοι του Δημοσίου, ελλείπει ειδικής, σαφούς και προβλέψιμης περί του αντιθέτου ρύθμισης (πρβλ. άρθρα 473 και 477 ΑΚ και ΑΠ 2016/2013, 1843/2008 επί της παραγραφής των απαιτήσεων στο πλαίσιο σωρευτικής αναδοχής χρέους). Σε κάθε δε περίπτωση, η ως άνω πενταετής παραγραφή ισχύει και έναντι του e-ΕΦΚΑ, καθ' εαυτόν, όπως συνάγεται από το προαναφερθέν άρθρο 140 του ν. 4270/2014, στην εφαρμογή του οποίου, μεταξύ άλλων, παραπέμπει το άρθρο 64 του Κανονισμού Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής Λειτουργίας του ΕΦΚΑ (απόφαση της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Φ.ΕΦΚΑ/οικ.22424/861/16.5.2017, Β' 1720) που, κατ' άρθρο 83 αυτού, ισχύει από 1.1.2017 [βλ. και άρθρο 80 της προϊσχύουσας Φ.ΕΦΚΑ/οικ.59522/2205/29.12.2016 απόφασης της ίδιας ως άνω Υπουργού, Β' 4486, καθώς και άρθρο 137 παρ. Β του ν. 3655/2008 (Α' 58) περί πενταετούς παραγραφής των σχετικών αξιώσεων έναντι των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης] (ΕλΣυν ΙΙ Τμ. 1129, 817, 144/2020).

21. Εξάλλου, όπως γίνεται παγίως δεκτό από τη νομολογία του παρόντος Τμήματος, ως διάδοχου σχηματισμού του ΙΙ Τμήματος του Δικαστηρίου (βλ. άρθρο 339 του ν. 4700/2020, με το οποίο αντικαταστάθηκε το άρθρο 8 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013, Α' 52), στην πενταετή παραγραφή υπόκεινται και οι αξιώσεις, όπως οι επίδικες, που θεμελιώνονται στο άρθρο 105 ΕισΝΑΚ και έχουν ως αίτημα την αποκατάσταση επελθούσας ζημίας από τη θέσπιση συνταξιοδοτικών διατάξεων που αντίκεινται σε υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες και οι οποίες έτυχαν άμεσης εφαρμογής από τη συνταξιοδοτική διοίκηση, καθόσον, όπως αναλυτικά εκτίθεται στις σκέψεις 4 και επ. της παρούσας, πρόκειται για απαιτήσεις που απορρέουν από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του Δημοσίου (νομοθέτη και Διοίκησης) κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί στο πλαίσιο της απονομής των συντάξεων (βλ. ενδεικτικώς ΕλΣυν ΙΙ Τμ. 2425, 2424, 2401/2020, 1608, 1607, 1220/2019 κ.ά., καθώς και ΙΙΙ Τμ. 278/2019).

22. Περαιτέρω, και το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, στο πλαίσιο της ειδικής δικαιοδοσίας του, παγίως δέχεται ότι οι απαιτήσεις είτε των ενεργεία είτε των συνταξιούχων δικαστικών λειτουργών και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους από τη θέσπιση μισθολογικών και συνταξιοδοτικών διατάξεων αντίθετων σε υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες έχουν ως έρεισμά τους τις διατάξεις του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ, με τις εντεύθεν περί παραγραφής συνέπειες (βλ. Ειδ. Δικ. άρθ. 88 Σ 164/2015, 119, 73/2012, 26, 7, 5/2006). Επίσης, και το Συμβούλιο της Επικρατείας επί συναφών κατ' αντικείμενο απαιτήσεων δέχεται την αποζημιωτική ευθύνη του Δημοσίου ή άλλου υπόχρεου προς αποζημίωση ν.π.δ.δ., κατ' άρθρα 105, 106 ΕισΝΑΚ, με εφαρμογή των κατά περίπτωση περί παραγραφής διατάξεων της οικείας νομοθεσίας (βλ. ενδεικτικώς ΣτΕ Ολ. 1823, 1443/2020, 479-481/2018, 2288-2289/2015, 2705/2014). Συγκριτικά δε η αρχή της αποζημιωτικής ευθύνης του Δημοσίου έναντι ιδιωτών γίνεται αποδεκτή και από το Δικαστήριο της Ένωσης, όταν οι σχετικές αποκαταστατικής φύσης αξιώσεις απορρέουν από παραβιάσεις του ενωσιακού δικαίου, όπως η περίπτωση θέσπισης εθνικού κανόνα αντίθετου προς αυτό (πρβλ. αποφ. ΔΕΚ της 19.11.1991, C-6/90 και C-9/90, "Francovich", σκ. 35, της 5.3.1996, C-46/93 και C-48/93, "Brasserie du pêcheur" και "Factortame", σκ. 31, της 26.1.2010, C-118/08, "Transportes Urbanos y Servicios Generales", σκ. 29, ΕλΣυν ΙΙ Τμ. 1028/2020).

23. Αντιθέτως, σε διετή παραγραφή υπόκεινται βάσει του άρθρου 140 παρ. 5 του ν. 4270/2014 οι απαιτήσεις των συνταξιούχων από καθυστερούμενες συντάξεις, επιδόματα και

βοηθήματα, έστω και αν έχουν ενταλθεί εσφαλμένα, δηλαδή οι αξιώσεις εκείνες που ερείδονται ευθέως στον νόμο και δύνανται να ικανοποιηθούν δικαστικώς με την άσκηση ευθείας αγωγής, χωρίς να είναι αναγκαία η προηγούμενη έκδοση διοικητικής πράξης, ή η παράλειψη ή η υλική ενέργεια των διοικητικών οργάνων (πρβλ. ΑΠ 8/1993). Ειδικότερα, όπως έγινε δεκτό με την 1505/2005 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, δεν πρόκειται για αδικοπραξία, όταν τα όργανα της Διοίκησης καθυστερούν ή αρνούνται να καταβάλουν τις κανονισμένες συντάξεις ή τα πάσης φύσεως επιδόματα ή βοηθήματα, που ορίζονται και οφείλονται ευθέως από τον νόμο, διότι τότε συντρέχει περίπτωση ευθείας αξίωσης καταβολής των καθυστερούμενων αυτών παροχών. Ενόψει των παραδοχών αυτών της Ολομέλειας, τέτοια περίπτωση δεν μπορεί πάντως να συνιστά η αγωγή που θεμελιώνεται στη θεσμοθέτηση διατάξεων αντίθετων σε υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες, η οποία άγει στην άμεση εφαρμογή τους από τα συνταξιοδοτικά όργανα, με συνέπεια να προκαλείται με τον τρόπο αυτό ζημία στην περιουσιακή σφαίρα του δικαιούχου. Τούτο, διότι στην περίπτωση αυτή, όπως γίνεται παγίως δεκτό από την προεκτεθείσα νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος και του Συμβουλίου της Επικρατείας, η αξίωση δεν προέρχεται πρωτογενώς και ευθέως από τον νόμο, αφού ο τελευταίος δεν προβαίνει σε ευθεία πρόβλεψη της απαίτησης, αλλά δευτερογενώς από την παραβίαση εκ μέρους του νομοθέτη και αυτοθρόως και εκ μέρους της Διοίκησης κανόνα υπέρτερης τυπικής ισχύος που προστατεύει περιουσιακά δικαιώματα (βλ. σκ. 4επ. της παρούσας και προς την αντίθετη κατεύθυνση βλ. ΕλΣυν Ολ. 1388/2018, 5230, 5226/2015, 4333/2014).

24. Η διαφοροποίηση του χρόνου παραγραφής, με κριτήριο τον ανωτέρω διαχωρισμό των δύο μορφών αξιώσεων (αποζημιωτικών και ευθειών εκ του νόμου), παρίσταται κατ' αρχήν δικαιολογημένη. Και τούτο, διότι στις περιπτώσεις θεμελίωσης των απαιτήσεων στην αδικοπραξία είτε λόγω νομοθέτησης αντίθετης σε υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνα και αυτόματης εφαρμογής των σχετικών διατάξεων από τη Διοίκηση είτε λόγω παρανομίας της ίδιας της Διοίκησης (προηγούμενη έκδοση διοικητικής πράξης ή παράλειψη ή υλική ενέργεια των οργάνων της), συντελείται μία αιφνίδια επέμβαση και προσβολή της περιουσιακής σφαίρας και των περιουσιακής φύσης δικαιωμάτων του συνταξιούχου, την οποία δεν μπορούσε εξ αρχής να προβλέψει, ώστε να δρομολογήσει τη δικαστική επιδίωξη των σχετικών απαιτήσεων. Αντιθέτως, στις περιπτώσεις των ευθέως στον νόμο ερειδόμενων αξιώσεων, ο τελευταίος έχει ευχερή πρόσβαση και αντίληψη της έκτασης των περιουσιακών του δικαιωμάτων που δεν ικανοποιούνται από τη συνταξιοδοτική διοίκηση και δικαιολογείται βραχύτερος χρόνος εξώδικης ή δικαστικής ενεργοποίησής του.

25. Εξάλλου, η θέσπιση παραγραφής βραχύτερης της πενταετούς και συγκεκριμένα διετούς είτε αναφορικά με τις αποδοχές (βλ. άρθρο 140 παρ. 3 του ν. 4270/2016, στις οποίες ρητώς και σαφώς περιλαμβάνονται και οι αποζημιωτικές) είτε αναφορικά με τις καθυστερούμενες συντάξεις (βλ. άρθρο 140 παρ. 5 του ν. 4270/2014), σε αντίστιξη με το

γενικό μέτρο της πενταετούς παραγραφής των απαιτήσεων του Δημοσίου κατά ιδιωτών (βλ. άρθρο 36 παρ. 2 του ν. 4270/2014), όπως γίνεται παγίως δεκτό, δεν εγείρει ζητήματα αντίθεσης προς τα άρθρα 4 παρ. 1 και 17 παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς και στις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με το άρθρο 14 αυτής, καθόσον έχει κριθεί ως κατ' αρχήν θεμιτός περιορισμός των περιουσιακών απαιτήσεων που υπηρετεί την αρχή της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, τελώντας σε δίκαιη ισορροπία με τις περιουσιακές αξιώσεις των δικαιούχων (βλ. σχετ. ΑΕΔ 1, 2, 25/2012, 9/2009, ΕλΣυν Ολ. 4333/2014, ΕΔΔΑ Γιαβή κατά Ελλάδα της 3.10.2013). Τούτο, πάντως, υπό την προϋπόθεση ότι η παραγραφή αυτή προβλέπεται κατά τρόπο ρητό, σαφή και προβλέψιμο από την οικεία νομοθεσία, υπό το φως της αρχής της υπεροχής του δικαιώματος (βλ. σκέψη 16 της παρούσας, αποφ. ΕΔΔΑ «Ρεβελιώτης κατά Ελλάδα» της 6.11.2008, σκ. 29, «Κωσταδήμας κατά Ελλάδος» της 26.6.2012, σκ. 29, 32).

26. Περαιτέρω, όμως, η υιοθέτηση βραχείας διετούς παραγραφής στις απαιτήσεις εκείνες που έχουν ως θεμέλιό τους τη θέσπιση και εφαρμογή ρυθμίσεων αντίθετων σε υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες, οι οποίες παραβιάζουν ατομικά δικαιώματα επιφέροντας περιουσιακή ζημία στους θιγόμενους και η ερμηνευτική εξομοίωσή τους με απαιτήσεις από απλώς καθυστερούμενες, πλην νομοθετικά αναγνωρισμένες, συνταξιοδοτικές παροχές, θα οδηγούσε σε ευθεία παραβίαση τόσο των διατάξεων του άρθρου 140 παρ. 1 και 5 του ν. 4270/2014, από τις οποίες δεν δύναται ούτε εμμέσως να συναχθεί ένα τέτοιο συμπέρασμα, όσο και των συνταγματικών αρχών της ασφάλειας δικαίου, της σαφήνειας και της προβλεψιμότητας σε συνδυασμό με την προστασία των γεγεννημένων περιουσιακών αξιώσεων κατ' άρθρα 17 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Και τούτο, επιπροσθέτως διότι η πρόσφατη πάγια νομολογία του Τμήματος επί υποθέσεων που σε μεγάλο βαθμό έχουν τελεσιδικήσει και δεν έχουν ανατραπεί μέχρι στιγμής από τη νομολογία της Ολομέλειας, δύναται δε να αποτελέσουν βάση για την εισαγωγή των υποθέσεων σε ταχεία εν συμβουλίω διαδικασία κατ' άρθρα 90 περ. α και 91 του ν. 4700/2020, έχει ακολουθήσει την εκτιθέμενη στις σκέψεις 4 επ. και 20 έως 22 της παρούσας ερμηνεία περί αποζημιωτικής φύσης των σχετικών αξιώσεων και πενταετούς παραγραφής, κατοχυρώνοντας πληρέστερα τα διακυβευόμενα περιουσιακά δικαιώματα σε απόλυτη αρμονία με τις αρχές της ορθής και ισόνομης απονομής δικαιοσύνης και σε πνεύμα συνοχής προς τη συναφή νομολογία των λοιπών δικαστηρίων (βλ. σκέψη 22 της παρούσας και για την αξιοποίηση του κριτηρίου αυτού ΕλΣυν Ολ. 2020/2020 σκέψεις 91, 127). Δοθέντος δε ότι η νομολογία αυτή έχει αποτελέσει πλέον τη βάση για τον προγραμματισμό της εξώδικης και δικαστικής διεκδίκησης των θιγομένων από συναφείς με τις επίδικες μειώσεις και περικοπές συντάξεων, τυχόν ανατροπή της ερμηνείας αυτής θα προκαλούσε επιπλέον και σοβαρά ζητήματα παραβίασης των αρχών της ασφάλειας δικαίου, της προβλεψιμότητας κατά τη δικαστική προστασία των περιουσιακών δικαιωμάτων, διαταράσσοντας τη δίκαιη ισορροπία σε βάρος των τελευταίων (βλ. κατ' αναλογία απόφ.

ΕΔΔΑ Lelas κατά Κροατίας της 20.5.2010, σκ. 74 και 76), καθώς και ζητήματα αδικαιολόγητης διαφορετικής κατά τούτο μεταχείρισης των συνταξιούχων.

27. Κατόπιν των ανωτέρω εκτεθέντων, για την αντιμετώπιση των αναφερόμενων στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς νομικών ζητημάτων το Τμήμα αναγνωρίζει κατ' αρχήν ότι οι επίδικες αξιώσεις, ως αποζημιωτικές, υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή, επιφυλασσόμενο πάντως να κρίνει οριστικά επί του εν λόγω θέματος σε συνάρτηση με τη βασιμότητα των αξιώσεων αυτών και των σχετικών αντίθετων ισχυρισμών του Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ, όπως προβάλλονται στο από 10.3.2021 υπόμνημά τους, μετά την επίλυση των λοιπών ζητημάτων που εγείρονται με την υπό κρίση αγωγή (βλ. ΕλΣυν Τέταρτο Τμ. 957/2021 σκέψεις 208 – 215).

28. Στην παράγραφο Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α' 222/12.11.2012) ορίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής: i) Στην Υποπαράγραφο Β.3., όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 4111/2013 (Α' 18), ότι: «α. Η μηνιαία σύνταξη ή το άθροισμα των μηνιαίων συντάξεων και μερισμάτων, άνω των 1.000 ευρώ, που καταβάλλονται από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία, μειώνεται ως εξής: Για συνολικό ποσό σύνταξης ή αθροίσματος συντάξεων: αα. Άνω των 1.000,00 ευρώ και έως 1.500,00 ευρώ, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά 5% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.000,01 ευρώ. ββ. Από 1.500,01 ευρώ έως και 2.000,00 ευρώ, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά 10% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.425,01 ευρώ. γγ. Από 2.000,01 ευρώ έως και 3.000,00 ευρώ, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά 15% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.800,01 ευρώ και δδ. Από 3.000,01 ευρώ και άνω, μειώνεται το σύνολο του ποσού κατά ποσοστό 20% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 2.550,01 ευρώ. β. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού μείωσης λαμβάνεται υπόψη το ποσό της μηνιαίας βασικής σύνταξης ή των μηνιαίων βασικών συντάξεων όπως αυτά θα έχουν διαμορφωθεί την 31.12.2012 μετά την τυχόν παρακράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων και της επιπλέον εισφοράς ..., καθώς και των τυχόν μειώσεων που επιβλήθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 1 του ν. 4024/2011 και του άρθρου 1 του ν. 4051/2012. γ. Σε περίπτωση συρροής συντάξεων το ποσό της μείωσης επιμερίζεται αναλογικά σε κάθε φορέα ή τομέα και αποτελεί έσοδο του οικείου ασφαλιστικού φορέα ή τομέα. δ. (...)». ii) Στην Υποπαράγραφο Β.4. ορίστηκε: «Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και το επίδομα αδείας που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2592/1998 (Α' 57) και του άρθρου Μόνου του ν. 3847/2010 (Α' 67) καταργούνται (...)». iii) Στην Υποπαράγραφο Β.8. ορίστηκε: «Η ισχύς των διατάξεων των προηγουμένων παραγράφων αρχίζει από 1.1.2013 (...)».

29. Με την 1277/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο πρότυπης δίκης κατ' άρθρο 108Α παρ. 1 του π.δ/τος 1225/1981 επί αγωγής πολιτικού συνταξιούχου του Δημοσίου, κρίθηκε ότι οι διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με τις οποίες επήλθαν οι προεκτεθείσες μειώσεις στις συντάξεις του Δημοσίου, αντίκεινται προς τις ρυθμίσεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος και τις από αυτά απορρέουσες αρχές της ισότητας των πολιτών στα δημόσια βάρη και της αναλογικότητας, καθώς και προς τη συνταγματική αρχή της αναλογίας σύνταξης και αποδοχών ενεργείας που απορρέει από τη συνταγματική θεσμική εγγύηση του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, δεν τέθηκε δε με την απόφαση αυτή κανένας χρονικός περιορισμός ως προς την έκταση των συνεπειών της διαγνωσθείσας αντισυνταγματικότητας. Επίσης, με την 1/2018 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος κρίθηκε ότι οι ως άνω διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, κατά το μέρος που αφορούν, ειδικώς, τους συνταξιούχους δικαστικούς λειτουργούς και λαμβάνονται υπόψη για τον επανυπολογισμό των συντάξεών τους κατά το άρθρο 14 παρ. 1 περ. β' και 2 περ. α' του νεότερου νόμου 4387/2016, αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου 26 του Συντάγματος και στις εξειδικεύουσες αυτές, ως προς τη δικαστική εξουσία, διατάξεις των άρθρων 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος.

30. Με τον ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος – Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος (...) και άλλες διατάξεις» (Α' 85) που ισχύει από 12.5.2016 (βλ. άρθρο 122 αυτού), με τον οποίο ιδρύθηκε ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), ήδη μετονομασθείς από 1.3.2020 σε e-ΕΦΚΑ (βλ. άρθρο 51Α του ν. 4387/2016, που προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4670/2020, Α' 43), θεσπίστηκε ένα νέο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης για όλους τους απασχολούμενους του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με ενιαίους κανόνες υπολογισμού των εισφορών και των παροχών. Προκειμένου δε να διασφαλισθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, προβλέφθηκε η άμεση εφαρμογή των νέων ενιαίων κανόνων υπολογισμού των συντάξεων και επί των ήδη συνταξιούχων του Δημοσίου, μέσω του επανυπολογισμού των συντάξεών τους κατά τους ορισμούς του άρθρου 14 του ν. 4387/2016. Στο εν λόγω δε άρθρο, που φέρει τον τίτλο «Αναπροσαρμογή συντάξεων - προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων», ορίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του ως άνω νόμου συντάξεις εξακολουθούν να καταβάλλονται μέχρι 31.12.2018 στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014 σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις (βλ. παρ. 2 περ. α' του ως άνω άρθρου 14).

31. Επακολούθησε ο ν. 4734/2020 «Τροποποίηση του ν. 4557/2018 (Α' 139) για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας - Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843 (L 156) και του άρθρου 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2177 (L 334) και

λοιπές διατάξεις» (Α' 196/08.10.2020), στο άρθρο 33 του οποίου, με τίτλο «Καταβολή ποσών μειώσεων συντάξεων Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ.», ορίζονται τα εξής: «1. Ποσά, τα οποία αντιστοιχούν σε περικοπές και μειώσεις κύριων συντάξεων συνταξιούχων του Δημοσίου, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή της υποπαρ. Β3 της παρ. Β' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) και αφορούν το χρονικό διάστημα από τις 11.6.2015 και μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4387/2016 (Α' 85), καταβάλλονται άτοκα στους δικαιούχους. 2. Τα καταβαλλόμενα ποσά της παρ. 1 είναι ανεκχώρητα και ακατάσχετα στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους Δήμους, τις Περιφέρειες, τα Ασφαλιστικά Ταμεία ή τα Πιστωτικά Ιδρύματα. Κατά την καταβολή των ποσών της παρ. 1 δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν. 4172/2013 (Α' 167), ούτε παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες καταβολής των προς επιστροφή ποσών, η οποία ολοκληρώνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2020. 4. Με την καταβολή των ποσών της παρ. 1 οι αξιώσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου για ποσά που αντιστοιχούν σε περικοπές, μειώσεις και καταργήσεις κύριων, επικουρικών συντάξεων, επιδομάτων αδείας και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν. 4387/2016, δυνάμει του ν. 4093/2012, αποσβένονται. 5. Η παρ. 4 δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς ενώπιον των δικαστηρίων δίκες κατά τον χρόνο της δημοσίευσης του παρόντος, ως προς τις αξιώσεις που υπερβαίνουν το καταβαλλόμενο ποσό της παρ. 1. 6. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς είτε οι συντάξεις τους βαρύνουν το Δημόσιο είτε τους οικείους φορείς, (...).».

32. Στην αιτιολογική έκθεση της τροπολογίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με την οποία εισήχθη το προαναφερόμενο άρθρο 33 στον ν. 4734/2020, όπως αυτή τελικώς διαμορφώθηκε μετά την κατωτέρω παρατιθέμενη (βλ. σκέψη 33) γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της εν λόγω ρύθμισης (άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος), διαλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η καταβολή ποσών και στους συνταξιούχους του Δημοσίου κατ' αντιστοιχία με τη νομοθετική πρόβλεψη για τους συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα, προς αποκατάσταση των μειώσεων που επιβλήθηκαν στις κύριες συντάξεις τους κατ' εφαρμογή του άρθρου πρώτου υποπαρ. Β3 του ν. 4093/2012 (...). Η ανωτέρω ρύθμιση εμφορείται από τις αρχές της ισότητας στα δημόσια βάρη (άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος), αλλά και της κοινωνικής αλληλεγγύης (άρθρο 25 παρ. 4 του Συντάγματος), οι οποίες επιτάσσουν να κατανέμεται εξίσου το βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής μεταξύ όλων των πολιτών, καθώς και από την αρχή της αναλογικότητας. Προσέτι, η

παρούσα ρύθμιση εξυπηρετεί τη δίκαιη εξισορρόπηση τόσο των συμφερόντων των θιγόμενων συνταξιούχων, όσο και του συνόλου του πληθυσμού της Χώρας, το οποίο υφίσταται τις δυσμενείς συνέπειες της υγειονομικής και οικονομικής κρίσης εξαιτίας της απρόβλεπτης διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 στη Χώρα. Στην παρ. 2 του προτεινόμενου άρθρου ορίζεται ότι τα καταβαλλόμενα ποσά είναι ανεκχώρητα και ακατάσχετα στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη, προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα. Το ανεκχώρητο και ακατάσχετο των ποσών θεσπίζεται, προκειμένου να προστατευθεί περαιτέρω το εισόδημα των συνταξιούχων, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη διασφάλιση του βιοτικού επιπέδου αυτών και των οικογενειών τους. Επιπρόσθετα, προβλέπεται ότι δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου κατά την καταβολή των ως άνω ποσών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 60 του ν. 4172/2013, ενώ διευκρινίζεται, προς άρση των όποιων ερμηνευτικών αμφιβολιών και αμφισβητήσεων, ότι τα ποσά αυτά φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις ως εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. (...) Με την καταβολή των άνω σημαντικών ποσών, η οποία αφορά το σύνολο των συνταξιούχων του Δημοσίου και υπαλλήλους που διέπονται από το ίδιο συνταξιοδοτικό καθεστώς, οι αξιώσεις των συνταξιούχων του δημοσίου για ποσά που αντιστοιχούν σε περικοπές, μειώσεις και καταργήσεις κύριων και επικουρικών συντάξεων, επιδομάτων αδείας και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, δυνάμει του ν. 4093/2012, αποσβέννυνται, όπως ορίζεται στην παρ. 4 της προτεινόμενης ρύθμισης. Περαιτέρω, στην παρ. 5 διασφαλίζεται η ακώλυτη πρόοδος των εκκρεμών δικών, αναφορικά με αξιώσεις για την καταβολή ποσών πέραν των διά της παρούσας ρυθμίσεως καταβαλλόμενων. (...) Το ανωτέρω πλέγμα ρυθμίσεων κρίνεται αναγκαίο εν όψει των σημερινών δημοσιονομικών δυνατοτήτων. Στον προϋπολογισμό του 2020 προβλεπόταν ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας κατά 2,8% για το τρέχον έτος, πρωτογενές πλεόνασμα σύμφωνα με τους στόχους της ενισχυμένης εποπτείας 3,58% και χρέος γενικής κυβέρνησης 167% του ΑΕΠ. Λαμβανομένων όμως υπόψη των απρόβλεπτων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, σύμφωνα με τις θερινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προβλέπεται ύφεση 9% για την ελληνική οικονομία κατά το τρέχον έτος. Επίσης, σύμφωνα με την έκθεση ενισχυμένης εποπτείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Μαΐου 2020, προβλέπεται πρωτογενές έλλειμμα 3,5% του ΑΕΠ, ενώ σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προβλέπεται το χρέος να ανέλθει σε 196,4% του ΑΕΠ. Στα ανωτέρω δεν έχουν ληφθεί υπόψη επιπλέον δημοσιονομικά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας που ελήφθησαν εκ των υστέρων, ούτε το δημοσιονομικό κόστος της παρούσας ρύθμισης. Εν όψει και της γενικότερης υποχρέωσης του νομοθέτη για «προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης» (άρθρο 106 παρ. 1 του Συντάγματος), σημειώνεται ότι η Πολιτεία στο πλαίσιο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της, πέραν της παρούσας αποκαταστατικής ρυθμίσεως για την ευάλωτη

κατηγορία των συνταξιούχων της χώρας, υποχρεούται να λαμβάνει υποστηρικτικά μέτρα, σημαντικού δημοσιονομικού κόστους, τόσο για την αντιμετώπιση της πρωτοφανούς πανδημίας, όσο και για τη διαχείριση των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών. Παράλληλα, καθίσταται αδήριτη η ανάγκη για ενίσχυση των αμυντικών συστημάτων της χώρας μας την παρούσα χρονική περίοδο λόγω της εκτεταμένης τουρκικής προκλητικότητας στην Ανατολική Μεσόγειο. Επομένως, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι εναρμονισμένες τόσο με τα σημερινά δημοσιονομικά δεδομένα της εθνικής μας οικονομίας, όσο και με τις επιτακτικές εθνικές αναγκαιότητες της χώρας».

33. Στα Πρακτικά της 3^{ης} Ειδικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 23^{ης} Σεπτεμβρίου 2020 επί της εισαχθείσας προς γνωμοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος, ως άνω ρύθμισης διατυπώθηκαν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες παρατηρήσεις: «(...) 2. Με το άρθρο 1 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, εισάγονται ρυθμίσεις, όμοιου περιεχομένου με τις ήδη ισχύουσες για τους συνταξιούχους των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης διατάξεις του άρθρου 114 του ν. 4714/2020, με αντικείμενο την επιστροφή στους συνταξιούχους του Δημοσίου καθώς και στους συνταξιούχους που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς (πρώην υπάλληλοι των ΟΤΑ και άλλων ΝΠΔΔ κ.λπ.) των αναγόμενων στο χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016 ποσών των περικοπών που είχαν επιβληθεί στις συντάξεις τους, με βάση τις διατάξεις των υποπαρ. Β.3 (για τους συνταξιούχους του Δημοσίου) (...) της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. (...) 11. Στην περίπτωση της, ομοίου περιεχομένου με την περιπτ. 1 της υποπαρ. ΙΑ.5 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, διάταξης της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του ίδιου άρθρου και νόμου, με την οποία οι άνω των 1.000,00 ευρώ συντάξεις του Δημοσίου περικόπηκαν, κατά ποσοστό από 5% έως 20%, διαγνώσθηκε μεν, σε πρότυπη δίκη, με την 1277/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η αντίθεση της ρύθμισης προς τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς και προς τη συνταγματική αρχή της αναλογίας σύνταξης και αποδοχών ενέργειας, όπως η αρχή αυτή ισχύει για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, ωστόσο, ούτε οι αναδρομικές συνέπειες της διάγνωσης της αντισυνταγματικότητας περιορίστηκαν, καθ' οιονδήποτε τρόπο, με την ανωτέρω απόφαση (...), ούτε έκτοτε το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει αποφανθεί επί της ενδεχόμενης επιρροής, όσον αφορά την ισχύ της εν λόγω ρύθμισης, των μεταγενέστερων της θέσπισής της διατάξεων του ν. 4387/2016 (...). 12. Εξ άλλου, το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει, σε πρότυπες δίκες, επιληφθεί και άλλων ρυθμίσεων του ν. 4093/2012 και αποφανθεί για την αντισυνταγματικότητά τους. Ειδικότερα, με τις 7412/2015, 1506/2016, 1854/2019 και 738/2020 αποφάσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έχουν κριθεί αντίθετες προς τις συνταγματικές διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 1, καθώς και προς το άρθρο 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, οι από 1.8.2012 μειωτικές αναπροσαρμογές των συντάξεων των συνταξιούχων ιατρών του ΕΣΥ, μελών ΔΕΠ ΑΕΙ, μελών ΕΠ ΤΕΙ και διπλωματικών υπαλλήλων, συνεπεία της, κατά τις περιπτ. 17, 21, 27 και 28 της υποπαρ. Γ.1

της παρ. Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, μείωσης των αποδοχών ενέργειας των λόγω κατηγοριών λειτουργών και υπαλλήλων. Σε όλες, μάλιστα, τις ανωτέρω περιπτώσεις, δοθέντος ότι οι απορρέουσες από τη διάγνωση της αντισυνταγματικότητας και, κατ' επέκταση, το παράνομο της αναπροσαρμογής των συντάξεων αξιώσεις είναι αναμφισβήτητα αποζημιωτικές, για τις εξ αυτών αναγόμενες στο χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016, βέβαιο είναι ότι δεν έχουν υποπέσει στην πενταετή παραγραφή της εφαρμοστέας εν προκειμένω παρ. 1 του άρθρου 140 του ν. 4270/2014. (...) 18. Πρέπει να καταστεί απολύτως σαφές ότι, με την επιστροφή στους συνταξιούχους του Δημοσίου των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή των συντάξεών τους, με βάση τις κριθείσες ως αντισυνταγματικές διατάξεις της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, και αφορούν το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016, ικανοποιούνται, για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ορισμένες μόνον από τις αξιώσεις των ανωτέρω από τη διαγνωσθείσα υπό του Δικαστηρίου τούτου αντισυνταγματικότητα επιμέρους διατάξεων του νόμου αυτού. (...) 21. Από τον συνδυασμό των παρ. 4 και 5 του άρθρου 1 του προτεινόμενου σχεδίου ευθέως προκύπτει ότι, για τους συνταξιούχους του Δημοσίου που, έως τη δημοσίευση του νόμου, δεν θα έχουν ασκήσει σχετικά ένδικα βοηθήματα, με την επιστροφή των, αναγόμενων στο χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016, ποσών της περικοπής της σύνταξής τους, κατ' εφαρμογή των αντισυνταγματικών διατάξεων της υποπαρ. Β.3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αποσβέννυνται οι αξιώσεις τους, για το ως άνω χρονικό διάστημα, όχι μόνον από τη συγκεκριμένη περικοπή, αλλά και από όλες ανεξαιρέτως τις περικοπές και μειώσεις των συντάξεών τους που προέβλεπε ο ν. 4093/2012. Ήτοι και εκείνες από τις ωσαύτως κριθείσες ως αντισυνταγματικές μειωτικές αναπροσαρμογές των συντάξεων των αμειβόμενων με ειδικά μισθολόγια δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων (...). 22. Δοθέντος όμως ότι οι προαναφερόμενες αξιώσεις έχουν οιονεί αναγνωρισθεί δικαστικά, με τη διάγνωση, σε πρότυπες δίκες, του ανίσχυρου των διατάξεων των περιπτ. 17, 21, 27 και 28 της υποπαρ. Γ.1 της παρ. Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με βάση τις οποίες εχώρησαν οι αναπροσαρμογές, και δεν έχουν υποπέσει, όπως ήδη εκτέθηκε, σε παραγραφή, η απόσβεσή τους, ενώ παραμένουν ενεργές και χωρίς με τις προτεινόμενες διατάξεις να προβλέπεται η ικανοποίησή τους, θα μπορούσε να θέσει ζήτημα επέμβασης του νομοθέτη σε γεννημένα περιουσιακά δικαιώματα. 23. Και είναι μεν αληθές ότι τέτοιες επεμβάσεις εκ προοιμίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποκλείονται, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος που τις επιβάλλουν και τηρείται η αρχή της αναλογικότητας. Ως εκ τούτου δικαιολογείται, σε κάθε περίπτωση, επιφύλαξη, ως προς τη συμβατότητα των επίμαχων ρυθμίσεων προς το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ (...).

34. Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 33 του ανωτέρω ν. 4734/2020 εκδόθηκε η Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Επιστροφή ποσών μειώσεων συντάξεων δημοσίου τομέα» (Β' 4536/14.10.2020), με την οποία ορίστηκε στο άρθρο 1: «Επιστρέφονται

αναδρομικά ποσά συντάξεων που αντιστοιχούν στις πραγματοποιηθείσες μειώσεις των κύριων συντάξεων για το χρονικό διάστημα από 11.06.2015 έως και 12.05.2016, οι οποίες θεσπίστηκαν με τις διατάξεις της υποπαρ. Β3 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222)», στο άρθρο 2: «1. Δικαιούχοι επιστροφής αναδρομικών ποσών είναι οι κατά το χρονικό διάστημα που ορίζεται στο άρθρο 1 της παρούσας συνταξιούχοι του Δημοσίου και οι συνταξιούχοι υπάλληλοι των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς, είτε οι συντάξεις του βαρύνουν το Δημόσιο, είτε τους οικείους φορείς, (...)», στο άρθρο 4: «Ο e-ΕΦΚΑ, στον οποίο περιήλθαν σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4387/2016 οι εν γένει αρμοδιότητες που αφορούν στις συντάξεις του Δημοσίου διενεργεί επιστροφές στους συνταξιούχους που υπάγονται σε αυτόν, καθώς και στους συνταξιούχους της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016» και στο άρθρο 5: «1. Η καταβολή των επιστρεπτέων από τον e-ΕΦΚΑ ποσών γίνεται με εφάπαξ καταβολή μέχρι την 31η.12.2020. (...) 3. Τα ανωτέρω ποσά καταβάλλονται άτοκα στους δικαιούχους (...)».

35. Με τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 κ.υ.α. προβλέφθηκε η επιστροφή από τον e-ΕΦΚΑ στους συνταξιούχους του Δημοσίου και στους συνταξιούχους που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς συνταξιοδοτικό καθεστώς - το αργότερο έως την 31.12.2020 - των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή της κύριας σύνταξής τους για το χρονικό διάστημα από 11.06.2015 έως τη δημοσίευση του ν. 4387/2016, ήτοι έως 12.05.2016, με βάση τις διατάξεις της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, οι οποίες κρίθηκαν ως αντισυνταγματικές με την 1277/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου και τις 1-4/2018 αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 του Συντάγματος. Οι διατάξεις αυτές συνιστούν μερική συμμόρφωση προς τις προαναφερόμενες δικαστικές αποφάσεις, υπό την έννοια ότι ικανοποιούνται μερικώς, ήτοι για το διάστημα από 11.06.2015 έως και 12.05.2016, οι απαιτήσεις των συνταξιούχων του Δημοσίου και των εξομοιούμενων με αυτούς από τις ως άνω αντισυνταγματικές ρυθμίσεις του ν. 4093/2012, ενώ οι αξιώσεις τους από την ίδια αιτία, για χρονικό διάστημα πέραν του καλυπτόμενου από την ως άνω ρύθμιση, παραμένουν ενεργές, με την επιφύλαξη των περί παραγραφής διατάξεων.

36. Περαιτέρω, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020, η καταβολή των ποσών που αντιστοιχούν στις περικοπές κατ' εφαρμογή των αντισυνταγματικών διατάξεων της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για το διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016 επιφέρει αυτοδικαίως την απόσβεση και κάθε άλλης αξίωσης απορρέουσας από τον ν. 4093/2012 που ανάγεται στο ίδιο χρονικό διάστημα, η οποία δεν είχε επιδιωχθεί δικαστικά μέχρι τη θέση σε ισχύ του ν. 4734/2020, ενώ το αποσβεστικό αυτό αποτέλεσμα δεν καταλαμβάνει τις

εκκρεμείς κατά τον χρόνο της δημοσίευσης του ν. 4734/2020 (8.10.2020) δίκες, οι οποίες αφορούν αξιώσεις υπερβαίνουσες το επιστρεπτέο δυνάμει της ανωτέρω ρύθμισης ποσό.

37. Οι δημοσιονομικοί λόγοι που παρατίθενται στην αιτιολογική έκθεση της τροπολογίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με την οποία εισήχθη το άρθρο 33 στον ν. 4734/2020 (βλ. σκέψη 32), και αφορούν στον κατ' άρθρο 106 του Συντάγματος προγραμματισμό της οικονομικής δραστηριότητας του Κράτους που πρέπει να προσαρμοσθεί στην επιδείνωση των δημοσιονομικών δεικτών, εξαιτίας της επιτακτικής ανάγκης για τη διάθεση αυξημένων πόρων προς προστασία της δημόσιας υγείας, κατ' άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος, λόγω της πανδημίας, καθώς και για την αντιμετώπιση των αυξημένου κόστους αμυντικών δαπανών για την προάσπιση της εθνικής ασφάλειας της Χώρας, κατ' άρθρα 45 και 82 του Συντάγματος, είναι κατ' αρχήν θεμιτοί ενόψει της συνταγματικής αρχής της δημοσιονομικής βιωσιμότητας (βλ. ΕλΣυν Ολ. 137/2019, 1277, 32/2018, 244/2017, Πρακτ. της 4ης Γεν. Συν/σης της 5.2.2020 και της 26ης Γεν. Συν/σης της 17.12.2014), που επιβάλλεται να συνεκτιμάται κατά τη διανομή των δημοσίων πόρων, προς διασφάλιση της διανεμητικής δικαιοσύνης (ικανοποίηση θεμελιωδών ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, θεμελιωδών αρχών άμυνας και ασφάλειας της Χώρας), υπό όρους βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών και διασφάλισης της συνέχειας στη λειτουργία του Κράτους (βλ. Τέταρτο Τμ. ΕλΣυν 957/2021, σκέψεις 20, 21, 249). Οι λόγοι δε αυτοί δικαιολογούν, κατ' αρχήν, τη μη πλήρη νομοθετική συμμόρφωση προς τις ως άνω δικαστικές αποφάσεις στον οικείο χρόνο νομοθέτησης, ήτοι τη μη άμεση εξώδικη καταβολή του συνόλου των οφειλομένων στους δικαιούχους, ενόψει του περιορισμένου δημοσιονομικού περιθωρίου. Στον βαθμό δε που με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 κ.υ.α. επέρχεται καθ' οιονδήποτε τρόπο επέμβαση σε γεγενημένες αξιώσεις, η εκτίμηση των ως άνω λόγων θα χωρήσει υπό τους όρους που επιβάλλουν τα άρθρα 17 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ (βλ. σκέψεις 14 και 16 και Τέταρτο Τμ. ΕλΣυν 957/2021, σκέψη 249).

38. Ενόψει της προβλεπόμενης στο άρθρο 33 του ν. 4734/2020 και στη σχετική Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 κ.υ.α. καταβολής των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016 και δοθέντος ότι η κρινόμενη αγωγή ασκήθηκε μετά τη θέση σε ισχύ των διατάξεων αυτών, τίθεται το ζήτημα εάν οι ανωτέρω ρυθμίσεις επιδρούν επί της νομικής βασιμότητας των επίδικων αξιώσεων κατά το μέρος που αφορούν στην εν λόγω περικοπή της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για το ως άνω χρονικό διάστημα, συνιστώντας διακωλυτικό λόγο για την περαιτέρω εξέτασή τους.

39. Επί του ζητήματος αυτού δύναται να υποστηριχθεί η εκδοχή ότι με τις προαναφερόμενες διατάξεις συντελείται μία αφηρημένη νομοθετική αναγνώριση των

σχετικών απαιτήσεων, μη επιφέρουσα αυτομάτως την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από τη διαγνωσθείσα δικαστικώς (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1277/2018 και 1-4/2018 του Ειδικού Δικαστηρίου κατ' άρθρο 88 παρ. 2 του Συντάγματος) παρανομία των αρμόδιων κρατικών οργάνων, η δε απόσβεση των επίμαχων αξιώσεων συνάπτεται με το πραγματικό γεγονός της καταβολής των οφειλόμενων ποσών (βλ. άρθρο 416 ΑΚ). Επομένως, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξετάζεται η ουσιαστική βασιμότητα των οικείων αξιώσεων, στον βαθμό που παραμένουν ενεργές και εφόσον δεν έχουν υποκύψει σε παραγραφή. Τούτο δε προς τον σκοπό διασφάλισης του δικαιώματος παροχής πλήρους, αποτελεσματικής και επίκαιρης δικαστικής προστασίας κατά τα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος, 6 παρ. 1 και 13 της ΕΣΔΑ με την άσκηση ενός άμεσου και αποτελεσματικού ένδικου βοηθήματος για την ικανοποίηση των περιουσιακών δικαιωμάτων που εμπίπτουν στο προστατευτικό πεδίο των άρθρων 17 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο εκ νέου προσφυγής των δικαιούχων στο δικαστήριο, συνεπαγόμενης περαιτέρω καθυστέρηση και οικονομική επιβάρυνση (βλ. σκέψη 18). Κατ' ακολουθίαν, το Δικαστήριο, επιλαμβανόμενο σχετικών αγωγών αποζημίωσης κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ ασκηθεισών μετά την έναρξη ισχύος των ως άνω διατάξεων, πρέπει να εξετάζει εάν έχει χωρήσει ή όχι και σε ποιο βαθμό πραγματική καταβολή των αναγνωρισθέντων από τον νομοθέτη ως οφειλόμενων ποσών, αφού κατά το ποσό και μόνο της καταβολής επέρχεται απόσβεση της οικείας αξίωσης, ενώ αν οι αξιώσεις των εναγόντων για το επίμαχο χρονικό διάστημα δεν έχουν αδικαιολογήτως ικανοποιηθεί από τον e-ΕΦΚΑ, παρά τα προβλεπόμενα στις ανωτέρω νομοθετικές ρυθμίσεις, το Δικαστήριο πρέπει να προβαίνει, αναλόγως, στην κατανήφιση του οφειλόμενου ποσού ή στην αναγνώριση της αντίστοιχης υποχρέωσης του e-ΕΦΚΑ (βλ. σχετικά και ΕλΣυν Τέταρτο Τμήμα 957/2021, σκέψη 255, περί του υποβληθέντος στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου προδικαστικού ερωτήματος σχετικά με την εξουσία του Δικαστηρίου όσον αφορά στη διάγνωση της έκτασης της ικανοποίησης των δικαιούχων στο πλαίσιο της εξέτασης της ουσιαστικής βασιμότητας των εκκρεμών αγωγών).

40. Επί του ίδιου ζητήματος θα μπορούσε να υποστηριχθεί και η εκδοχή ότι, αφού με τις διατάξεις του άρθρου 33 παρ. 1 του ν. 4734/2020 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 κ.υ.α. αναγνωρίζεται η υποχρέωση επιστροφής από τον e-ΕΦΚΑ των παρακρατηθέντων ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 για το χρονικό διάστημα από 11.6.2015 έως 12.5.2016 και καθορίζεται η διαδικασία καταβολής των προς επιστροφή ποσών, επέρχεται απόσβεση διά ανανεώσεως των σχετικών ενοχών (άρθρο 436 ΑΚ) με την πρωτογενή ρύθμιση του τρόπου και του χρόνου εξόφλησης των οικείων αξιώσεων (πρβλ. ΕλΣυν II Τμ. 1893/2017). Επομένως, η θέσπιση των ως άνω διατάξεων επάγεται αυτοθρόως την άρση της νομικής βάσης των ασκούμενων μετά την έναρξη ισχύος τους αγωγών αποζημίωσης κατ' άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ για την ικανοποίηση των εν λόγω

αξιώσεων (ήτοι παρανομία των αρμόδιων κρατικών οργάνων και επελθούσα ζημία), με συνέπεια αυτές να καθίστανται νόμω αβάσιμες. Με την παραδοχή της εκδοχής αυτής δεν εγείρεται ζήτημα παραβίασης του κατά τα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας και δη των περιουσιακής φύσης αγαθών, δεδομένου ότι, κατά τα προεκτεθέντα, οι ανωτέρω διατάξεις αποσκοπούν στην ικανοποίηση των επίμαχων απαιτήσεων όλων των δικαιούχων με την άμεση καταβολή των οφειλόμενων ποσών από τον e-ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της κ.υ.α. Φ.11321/37311/1610/13.10.2020. Άλλωστε σε περίπτωση αμφισβήτησης της καταβολής των σχετικών ποσών, ο δικαιούχος δύναται, στο πλαίσιο νέας εγειρόμενης διαφοράς, να ασκήσει εκ νέου αγωγή, στηριζόμενη πλέον όχι στην αντισυνταγματικότητα της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αλλά σε άλλη βάση και, ειδικότερα, στην παράβαση του άρθρου 33 παρ. 1 του ν. 4734/2020 και των λεπτομερώς ορισθέντων με τη Φ.11321/37311/1610/13.10.2020 κ.υ.α., η σχετική δε απαίτηση θα υπόκειται σε νέα παραγραφή.

41. Περαιτέρω, δοθέντος ότι η υπό κρίση αγωγή, η οποία ασκήθηκε, κατά τα προεκτεθέντα, μετά τον χρόνο θέσης σε ισχύ του ν. 4734/2020, έχει ως αντικείμενο τη διεκδίκηση απαιτήσεων που ερείδονται, μεταξύ άλλων, στην υποπαραγράφο Β4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και, συνεπώς, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020, τίθεται το ζήτημα της συμβατότητας ή μη της εν λόγω διάταξης περί αυτόθροης απόσβεσης και κάθε άλλης αξίωσης απορρέουσας από τον ν. 4093/2012, πέραν αυτών που στηρίζονται στην υποπαραγράφο Β3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, προς υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες δικαίου.

42. Επί του ζητήματος αυτού μπορεί να υποστηριχθεί η εκδοχή ότι, με βάση τα γενόμενα δεκτά στις σκέψεις 12 έως 18, η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 αντιβαίνει στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 και 5, 17 παρ. 1 και 20 παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς και στις συναφούς περιεχομένου διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 1 και 14 της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου αυτής, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στις σκέψεις που ακολουθούν (βλ. σχετ. ΕλΣυν Τέταρτο Τμ. 957/2021 σκ. 261).

43. Υπό το πρίσμα της αρχής της υπεροχής του δικαιώματος (βλ. σκέψη 16), με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται αδικαιολόγητη επέμβαση σε περιουσιακής φύσης αγαθό και στη δυνατότητα ισότιμης πρόσβασης στο δικαστήριο προς διεκδίκησή του και δη στο δικαίωμα δικαστικής επιδίωξης εκείνων των περιουσιακών απαιτήσεων που έχουν γεννηθεί κατά το εθνικό δίκαιο και υφίσταται νόμιμη προσδοκία ικανοποίησής τους, όπως π.χ. οι απαιτήσεις από τις περικοπές των ειδικών μισθολογίων που είχαν επέλθει με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Γ της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, οι οποίες έχουν κριθεί αντισυνταγματικές με αποφάσεις της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ.

ΕλΣυν Ολ. 7412/2015, 1506/2016, 1854/2019, 738/2020 και 2070/2020 με τις οποίες διαγνώστηκε, σε πρότυπες δίκες κατ' άρθρο 108 Α παρ. 1 του π.δ/τος 1225/1981, το ανίσχυρο των διατάξεων των περιπτώσεων 27, 17, 21, 28 και 25 της υποπαραγράφου Γ της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 με βάση τις οποίες εχώρησαν οι από 1.8.2012 μειωτικές αναπροσαρμογές των συντάξεων των συνταξιούχων ιατρών του ΕΣΥ, μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ, μελών ΕΠ των ΤΕΙ, διπλωματικών υπαλλήλων και μελών του πρώην Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, αντίστοιχα) (βλ. και τη σχετική έγκαιρη επισήμανση στη Γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της οικείας τροπολογίας, σκέψη 33 της παρούσας).

44. Ειδικότερα, οι δημοσιονομικοί λόγοι που προβάλλονται στην αιτιολογική έκθεση της οικείας τροπολογίας είναι μεν θεμιτοί και δύνανται να δικαιολογήσουν τη μη άμεση ικανοποίηση των σχετικών απαιτήσεων (βλ. σκέψη 37), δεν δύνανται, πάντως, να δικαιολογήσουν την καθολική απόσβεση των σχετικών απαιτήσεων και την επί της ουσίας εξάλειψη της δυνατότητας προσφυγής στο Δικαστήριο για την ικανοποίησή τους, δοθέντος ότι με εν λόγω ρύθμιση θίγεται, κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας, ο πυρήνας των περιουσιακών δικαιωμάτων των δικαιούχων, οι οποίοι αποστερούνται πλήρως του δικαιώματος δικαστικής προστασίας και διαταράσσεται σε βάρος τους η δίκαιη ισορροπία μεταξύ των αρχών που υπηρετούνται με τη θέσπιση της επίμαχης διάταξης και της προστασίας των διακυβευόμενων δικαιωμάτων, περαιτέρω δε εισάγεται αδικαιολόγητη δυσμενής μεταχείριση σε βάρος όσων δεν είχαν προλάβει να προσφύγουν στο Δικαστήριο μέχρι τη θέση σε ισχύ του ν. 4734/2020, η οποία δεν ήταν επαρκώς προβλέψιμη (βλ. σκέψη 16).

45. Εξάλλου, οι ανωτέρω δημοσιονομικού χαρακτήρα λόγοι, ως εκ της αοριστίας και της γενικότητάς τους και της έλλειψης προσήκουσας αιτιολογίας με παράθεση συγκεκριμένων και επίκαιρων στοιχείων όσον αφορά στην προσφορότητα της επίμαχης ρύθμισης σε σχέση με την κάλυψη των προβαλλόμενων δημοσιονομικών αναγκών και προτεραιοτήτων, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν εξ επόψεως ισότητας ενώπιον των δημοσίων βαρών (άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος) την επίρριψη του βάρους δημοσιονομικής εξισορρόπησης αποκλειστικά στους συνταξιούχους και στις γεγενημένες απαιτήσεις τους, επιβάλλοντας κατ' ουσίαν φόρο στις απαιτήσεις μίας κοινωνικοοικονομικής ομάδας, που δεν παρουσιάζει θεμιτή συνάφεια με τον προορισμό του επίμαχου βάρους τέτοια που να δικαιολογεί τη διακριτική μεταχείρισή της σε σχέση με τους υπόλοιπους φορολογούμενους (βλ. σκέψη 13).

46. Δεν συνιστά, άλλωστε, επαρκές αντίβαρο προς αποκατάσταση της δίκαιης ισορροπίας μεταξύ του επιδιωκόμενου με την ανωτέρω διάταξη σκοπού και της απαίτησης σεβασμού των δικαιωμάτων των συνταξιούχων, η ειδική προστασία και η ιδιαίτερη φορολογική αντιμετώπιση των επιστρεπτέων αναδρομικών, κατ' άρθρο 33 παρ. 2 του ν.

4734/2020, όπου ορίζεται ότι «[τ]α καταβαλλόμενα ποσά της παρ. 1 είναι ανεκχώρητα και ακατάσχετα στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους Δήμους, τις Περιφέρειες, τα Ασφαλιστικά Ταμεία ή τα Πιστωτικά Ιδρύματα. Κατά την καταβολή των ποσών της παρ. 1 δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν. 4172/2013 (Α' 167), ούτε παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013». Τούτο, καθόσον η ειδική αυτή μεταχείριση υπαγορεύθηκε από την καθυστερημένη συμμόρφωση της Πολιτείας στις αποφάσεις 1277/2018 της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και 1-4/2018 του Ειδικού Δικαστηρίου κατ' άρθρο 88 παρ. 2 του Συντάγματος και δεν τελεί σε συνάφεια με το αποσβεστικό αποτέλεσμα της καταβολής όσον αφορά τις αναγόμενες σε άλλες αιτίες αξιώσεις στο πλαίσιο του ν. 4093/2012.

47. Επί του ίδιου ζητήματος θα μπορούσε να υποστηριχθεί και η εκδοχή ότι η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 δεν αντιβαίνει στις αναφερόμενες στην προηγούμενη σκέψη υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις και αρχές, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις που ακολουθούν (βλ. σχετ. ΕΛΣυν Τέταρτο Τμ. 957/2021 σκ. 262).

48. Οι αναφερόμενοι στην οικεία αιτιολογική έκθεση δημοσιονομικοί λόγοι, που αφορούν στον οικονομικό προγραμματισμό και στον τρόπο διάθεσης των πεπερασμένων δημοσίων πόρων για την εκτέλεση της κατά το Σύνταγμα αποστολής του Κράτους, υπό τις παρούσες εξαιρετικά δυσμενείς χρηματοοικονομικές συνθήκες (βλ. σκέψη 32), έχουν ιδιαίτερος βαρύνουσα σημασία και, προς αποφυγή του κινδύνου ανατροπής της ισορροπίας του προϋπολογισμού που αντανακλαστικά θα θέσει σε διακινδύνευση και την ισορροπία του συνταξιοδοτικού συστήματος εν γένει, καθιστούν δικαιολογημένη την προβλεπόμενη μερική μόνον απόσβεση των ως άνω γεγενημένων αξιώσεων, στον βαθμό που παραμένουν ενεργές και δεν έχουν υποκύψει σε παραγραφή, ως και εκ της μεγάλης χρονικής απόστασης μεταξύ της γενεσιουργού αιτίας της ζημίας (θέσπιση ν. 4093/2012) και του χρόνου θέσπισης των διατάξεων του ν. 4734/2020 (πρβλ. ΕΛΣυν Ολ. 244/2017, αποφ. ΕΔΔΑ Βιαροπούλου και λοιποί κατά Ελλάδα της 25.9.2014, σκ. 46, 47).

49. Δεν εγείρεται ζήτημα άνισης μεταχείρισης των ασκούντων ένδικο βοήθημα μετά την έκδοση του ν. 4734/2020 σε σχέση με όσους είχαν ήδη προσφύγει στο Δικαστήριο και είχαν εγκαίρως επιμεληθεί της δικαστικής διεκδίκησης των απαιτήσεών τους, αφού όσοι είχαν ήδη, πριν από τη θέσπιση του ν. 4734/2020, αμφισβητήσει διά της δικαστικής οδού τη συνταγματικότητα των οικείων διατάξεων και είχαν υποβληθεί σε δικαστικά έξοδα προς τον σκοπό αυτό δεν τελούν σε συγκρίσιμη κατάσταση με αυτούς που δεν εκδήλωσαν πρόθεση δικαστικής επιδίωξης των σχετικών αξιώσεών τους, αλλά αδράνησαν επί μακρά χρονική περίοδο να προσφύγουν, προκειμένου να διεκδικήσουν την επιστροφή των επίμαχων περικοπών. Επομένως, η ως άνω ρύθμιση, υπαγορευόμενη από θεμιτό σκοπό, δεν παρίσταται

αυθαίρετη ούτε υπέρμετρη, αλλά στηριζόμενη σε λογική βάση δικαιολογείται αντικειμενικά και, ως εκ τούτου, δεν παραβιάζεται με αυτή το άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος, ούτε το άρθρο 14 της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου αυτής (βλ. σκέψη 17, πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 244/2017, απόφ. ΕΔΔΑ Φραντζεσκάκη και λοιποί κατά Ελλάδος της 12.2.2019).

50. Με την προπαρατιθένη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 διασφαλίζεται η ειδική προστασία και προνομιακή φορολογική μεταχείριση των επιστρεπτών ποσών αναδρομικών, προς εξισορρόπηση και μετριασμό των συνεπειών από το αποσβεστικό αποτέλεσμα της ρύθμισης της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου του ν. 4734/2020, με συνέπεια να μην ανακύπτει ζήτημα προσβολής του πυρήνα της κατ' άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος αρχής της ισότητας των πολιτών στην κατανομή των δημοσίων βαρών.

51. Με την επιφύλαξη τυχόν ιδιαίτερων περιστάσεων και ειδικών ισχυρισμών στο πλαίσιο των κατ' ιδίαν δικών, δεν προκύπτει ότι η ρύθμιση της παραγράφου 4 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 επάγεται επέμβαση στην περιουσία των δικαιούχων τέτοιας έντασης, ώστε να παραβιάζονται οι όροι της αρχής της αναλογικότητας και να διαταράσσεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ των επιταγών του γενικού συμφέροντος και της απαίτησης σεβασμού των περιουσιακών δικαιωμάτων. Τούτο, αφενός ενόψει των προαναφερόμενων σοβαρών δημοσιονομικών λόγων που προβάλλονται ως αιτία θέσπισης της εν λόγω διάταξης, οι οποίοι άπτονται της διασφάλισης της συνταγματικής αρχής της δημοσιονομικής βιωσιμότητας κατά τη διανομή των δημοσίων πόρων στο πλαίσιο των απαιτήσεων της διανεμητικής δικαιοσύνης (βλ. σκέψη 37) και δοθέντος αφετέρου ότι με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται μερική, για περιορισμένο μόνο χρονικό διάστημα, απόσβεση των σχετικών αξιώσεων εκείνων που δεν είχαν προσφύγει δικαστικά σε εύθετο χρόνο προς διεκδίκησή τους, οι οποίοι μάλιστα εισπράττουν άμεσα (εφάπαξ καταβολή μέχρι 31.12.2020) τα προβλεπόμενα από τον νόμο ποσά αναδρομικών - τα οποία τυγχάνουν από τον νομοθέτη ειδικής μεταχείρισης - χωρίς να είναι αναγκαία προς τούτο η από μέρους τους άσκηση ένδικων βοηθημάτων και η επιβάρυνσή τους με δικαστικά έξοδα (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 137/2019).

52. Στον ν. 4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, διατάξεις για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» (Α' 127/29.6.2020) ορίζεται στο άρθρο 162, με τίτλο «Προδικαστικό ερώτημα», ότι: «1. Τμήμα του Δικαστηρίου, όταν επιλαμβάνεται υπόθεσης, στην οποία ανακύπτει ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων ή κρίνει ότι διάταξη τυπικού νόμου αντίκειται σε διάταξη υπέρτερης τυπικής ισχύος, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας, μπορεί, με απόφασή του, που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στην Ολομέλεια. Οι παρ. 4 και 6 του άρθρου 163 εφαρμόζονται και

στην περίπτωση αυτή. (...) 2. Η απόφαση της Ολομέλειας είναι υποχρεωτική για το Τμήμα που υπέβαλε το ερώτημα και δεσμεύει τους παρεμβάντες ενώπιον της Ολομέλειας». Στη δε παράγραφο 4 του άρθρου 163 του ν. 4700/2020, με τίτλο «Πρότυπη δίκη», στην οποία παραπέμπει η ως άνω παρ. 1 του άρθρου 162, ορίζεται: «Η πράξη της τριμελούς επιτροπής που εκδίδεται επί του αιτήματος δημοσιεύεται σε δύο εφημερίδες των Αθηνών και συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα, τόσο εκείνων που δεν έχουν συζητηθεί όσο και εκείνων που έχουν (...)». Με τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 162 του ν. 4700/2020 προβλέπεται ο θεσμός του προδικαστικού ερωτήματος στις δίκες ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο πλαίσιο υποθέσεων στις οποίες είτε ανακύπτουν ζητήματα που από τη φύση τους έχουν γενικότερο ενδιαφέρον με συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων και αναμένεται να προκαλέσουν σημαντικό αριθμό διαφορών, είτε κρίνεται ότι διάταξη τυπικού νόμου αντίκειται σε διάταξη υπέρτερης τυπικής ισχύος, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. και την ομοίου περιεχομένου προϊσχύουσα διάταξη του άρθρου 108Α του π.δ/τος 1225/1981, ΕλΣυν Ολ. 484/2018, πρβλ. ΕλΣ Ολ. 1510/2016). Και τούτο, ώστε η Ολομέλεια του Δικαστηρίου, αποφαινόμενη επί του οικείου ζητήματος, να προβαίνει σε επίκαιρη επίλυσή του προς επιτάχυνση των διαδικασιών, συμβάλλοντας στην ενότητα και την εναρμόνιση της νομολογίας και στην ασφάλεια του δικαίου (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 2020/2010, 742/2018, II Τμ. 930/2019, III Τμ. 1823/2019, απόφ. ΕΔΔΑ της 12.2.2019, Φραντζεσκάκη και λοιποί κατά Ελλάδα, σκ. 17, 34).

53. Με βάση τα ανωτέρω εκτεθέντα και δοθέντος ότι: α) στην υπό κρίση υπόθεση ανακύπτουν ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχουν συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων (βλ. σκέψεις 38 και 41) και β) δεν υφίσταται απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου που να τα επιλύει, το Τμήμα κρίνει ότι πρέπει να υποβληθούν αντίστοιχα προδικαστικά ερωτήματα στην Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκειμένου να αποφανθεί επ' αυτών, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 162 του ν. 4700/2020.

54. Ακολούθως, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 162 παρ. 1 και 163 παρ. 4 του ν. 1400/2020, πρέπει να διαταχθεί η δημοσίευση περίληψης της παρούσας σε δύο εφημερίδες των Αθηνών.

55. Το Τμήμα επισημαίνει ότι η επίλυση από την Ολομέλεια του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος που υποβάλλεται με την παρούσα (βλ. σκέψη 41), και δη ανεξαρτήτως της κρίσης στην οποία αυτή θα καταλήξει σχετικά με τη βασιμότητα των αξιώσεων που αφορούν τις περικοπές κατ' εφαρμογή της υποπαραγράφου Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 ενόψει του ήδη παραπεμφθέντος ενώπιόν της με την 1823/2019 απόφαση του III Τμήματος σχετικού προδικαστικού ερωτήματος (βλ. κατωτέρω σκέψη 57), θα παράσχει ωφέλιμο αποτέλεσμα για την αντιμετώπιση του συνόλου των συναφών υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον του Δικαστηρίου και έχουν ως αντικείμενο αξιώσεις ερειδόμενες επί διαφόρων διατάξεων του ν. 4093/2012. Και τούτο, ενόψει της αρχής της ορθής και ταχείας απονομής της δικαιοσύνης

και για λόγους οικονομίας της διαδικασίας, ώστε επ' ευκαιρία εκδίκασης του υπό κρίση ενδίκου βοηθήματος να επιλυθούν τα θέματα που ανακύπτουν από τη ρύθμιση της παραγράφου 4 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020, χωρίς να απαιτηθεί προς τούτο η υποβολή νέου προδικαστικού ερωτήματος στο πλαίσιο εκδίκασης άλλης διαφοράς. Η δε εκδοθησόμενη απόφαση της Ολομέλειας επί του εν λόγω ζητήματος που παραπέμπεται με την παρούσα δύναται να αποτελέσει βάση για την εισαγωγή των σχετικών υποθέσεων σε ταχεία εν συμβουλίω διαδικασία κατά τα άρθρα 90 περ. α' και 91 του ν. 4700/2020.

56. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 162 παρ. 1 και 163 παρ. 4 του ν. 4700/2020 που προεκτέθηκαν (βλ. σκέψη 52) προκύπτει ότι, όταν σε ένδικο βοήθημα που εκκρεμεί ενώπιον Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου τίθεται νομικό ζήτημα για το οποίο έχει υποβληθεί προδικαστικό ερώτημα ενώπιον της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, αναστέλλεται η εκδίκαση της εκκρεμούς υπόθεσης έως τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης της Ολομέλειας (σχετ. ΕλΣυν II Τμ. 1114/2020, III Τμ. 431/2017).

57. Με την 1823/2019 απόφαση του III Τμήματος υποβλήθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου προδικαστικό ερώτημα σχετικά με το ζήτημα της αντίθεσης ή μη της διάταξης της υποπαραγράφου Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 περί κατάργησης των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων, Πάσχα και αδείας, σε συνδυασμό και με το άρθρο 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016, προς υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεις.

58. Με την 957/2021 απόφαση του Τέταρτου Τμήματος υποβλήθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, μεταξύ άλλων, προδικαστικό ερώτημα σχετικά με το εάν υπό την ισχύ του ν. 4387/2016, ήτοι μετά τις 12.5.2016, οι περικοπές της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 εξακολουθούν ή όχι να αντίκεινται σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις και αρχές.

59. Κατόπιν τούτων, το Τμήμα εκτιμά ότι, ενόψει του σύνθετου χαρακτήρα της υπό κρίση αγωγής και δη κατά το σκέλος των αξιώσεων των εναγόντων που αφορούν τις περικοπές βάσει των διατάξεων των υποπαραγράφων Β.3 και Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και εκτείνονται από 1.1.2015 έως 31.12.2018, πρέπει, για λόγους ασφάλειας δικαίου και ενιαίου της κρίσης, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, να αναστείλει την εκδίκαση της αγωγής μέχρι τη δημοσίευση των αποφάσεων της Ολομέλειας επί των παραπεμφθέντων ως άνω προδικαστικών ερωτημάτων για όλο το φάσμα των εν λόγω αξιώσεων, πλην αυτών που αποτελούν αντικείμενο των υποβαλλόμενων με την παρούσα ερωτημάτων.

60. Τέλος, το Τμήμα κρίνει σκόπιμο, για το ενιαίο της κρίσης, να αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης επί της κρινόμενης αγωγής κατά το μέρος που αφορά στην παρακράτηση της Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης κατ' εφαρμογή των άρθρων 38 του ν. 3863/2010 και 11 του ν. 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, επιφυλασσόμενο να κρίνει, μετά την έκδοση της απόφασης της Ολομέλειας επί των παραπεμπόμενων με την παρούσα

προδικαστικών ερωτημάτων, ως προς το παραδεκτό και το βάσιμο των κατ' ιδίαν αιτημάτων με βάση όσα έγιναν δεκτά με τις σχετικές 244/2017 και 504/2021 αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, οι οποίες εκδόθηκαν με τη διαδικασία της πρότυπης δίκης κατ' άρθρο 108 Α παρ. 1 του π.δ/τος 1225/1981 και του προδικαστικού ερωτήματος κατ' άρθρο 108 Α παρ. 2 του π.δ/τος 1225/1981, αντίστοιχα.

Για τους λόγους αυτούς

Παραπέμπει στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

1) Εάν οι διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4734/2020 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας κ.υ.α. Φ. 11321/37311/1610/13.10.2020, με τις οποίες προβλέφθηκε η καταβολή στους συνταξιούχους που εντάσσονται στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή της υποπαραγράφου Β3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, επιδρούν καθ' οιονδήποτε τρόπο στο νόμο βάσιμο των αγωγών αποζημίωσης κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ που ασκούνται μετά τη θέση σε ισχύ των ανωτέρω διατάξεων για την ικανοποίηση αξιώσεων απορρεουσών από την ως άνω διάταξη, ήτοι εάν επιφέρουν αυτοθρόως την άρση της νομικής βάσης των εν λόγω αγωγών συνεπαγόμενες το νόμο αβάσιμο των σχετικών αξιώσεων ή εάν πρέπει να ερευνάται η ουσιαστική βασιμότητα αυτών με την εξέταση της πραγματικής καταβολής των αναγνωρισθέντων από τον νομοθέτη ως οφειλόμενων ποσών, υπό το φως των απορρεουσών από τα άρθρα 17 παρ. 1 και 20 παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς και 6 παρ. 1, 13 της ΕΣΔΑ και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου αυτής, αρχών της πλήρους, αποτελεσματικής και ταχείας δικαστικής προστασίας των γεγεννημένων περιουσιακών απαιτήσεων.

2) Εάν η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 33 του ν. 4734/2020, σύμφωνα με την οποία η καταβολή των ποσών που αντιστοιχούν στην περικοπή της υποπαραγράφου Β3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, για το χρονικό διάστημα από τις 11.6.2015 έως 12.5.2016, επιφέρει αυτοδικαίως την απόσβεση και κάθε άλλης αξίωσης ερειδόμενης στον ν. 4093/2012 για το ίδιο χρονικό διάστημα, η οποία δεν είχε επιδιωχθεί δικαστικά μέχρι τη θέση σε ισχύ του ν. 4734/2020, αντίκειται ή όχι προς υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες δικαίου και, ειδικότερα, προς τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 και 5, 17 παρ. 1 και 20 παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς και στις συναφούς περιεχομένου διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 1 και 14 της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου αυτής.

Αναστέλλει την εκδίκαση της αγωγής κατά το μέρος που αφορά στις περικοπές της σύνταξης των εναγόντων κατ' εφαρμογή των διατάξεων των υποπαραγράφων Β.3 και Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, σύμφωνα με τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό. Και

Αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης επί της αγωγής ως προς τις λοιπές αξιώσεις των εναγόντων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 6.5.2021 και 25.6.2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΖΟΥΜΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου (ΣΤ΄ Τμήμα Διακοπών), στις 9 Αυγούστου 2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ-ΘΕΡΑΠΩΝ ΛΩΛΗΣ